

PRZYWIEŚĆ (1799) *vb pf*

W inf: -é- (42), -e- (40); -é- *MurzHist, KochZg, GrzepGeom, BiałKat, KochPs, KochFr* (2), *OrzJan* (3); -e- *MurzNT, MurzOrt, Mącz* (29), *Oczko* (2), *OstrEpit*; -é- : -e- *OpecŻyw* (1:2), *SarnStat* (31:4), też *SienLek*; *w formach praet i con sg m:* -wiodł [w tym: -wiodłeś (1)] (27), -wiodł [w tym: -wiodłem, wiodłeś (2)] (15); -wiodł *MurzNT* (2), *Mącz, BiałKat, Oczko* (2), *KochPs* (2), *KochJez, KochMRot, KochPieś* (2), *KochProp* (2), *KochWr* (2), *KochFrag, OrzJan* (2); -wiodłeś *KochTr*; -wiodł *OpecŻyw* (6); -wiodłem, wiodłeś *MurzNT, KochPs*; -wiodł : -wiodł *MurzHist* (2:6), *SarnStat* (5:1); *w formach praet i con sg f i n oraz 3 pl subst* -wiodł- (13), -wiodł- (1) *SiebRozmyśl*; *w part praet act* -wiod(w)szy (4), -wiodwszy (2); -wiod(w)szy *Oczko, SarnStat* (2); -wiodwszy *MurzNT*; -wiod(w)szy : -wiodwszy *Mącz* (1:1); *w pozostałych formach e oraz o jasne.*

inf przywieść [w tym zapisy: przywieść (433), przywieźdź (21), przywieźć (14)] (468). ◇ *fut 1 sg* przywiode (73). ◇ *2 sg* przywiedziesz (13). ◇ *3 sg* przywiedzie (112). ◇ *1 pl* przywiedziemy (7), przywiedziem (2) *BielSpr, Oczko*; ~ -emy *SarnStat* (2), -émy (1) *OpecŻyw*, -emy (1) *MurzNT*, -(e)my (3); -ém (1), -(e)m (1). ◇ *2 pl* przywiedzicie (4). ◇ *3 pl* przywioda (39). ◇ *praet 1 sg m* przywiodłem, -em, -m przywiódł (32), ja przywiódł (1); -em przywiódł : ja przywiódł *BielKron* (1:1); -em (1) *MurzNT*, -(e)m (11). ◇ *2 sg m* przywiódłeś, -eś, -ś przywiódł (30). *f* przywiódłaś, -ś przywiódła (4). *n* -ś przywiódło (2). ◇ *3 sg m* przywiódł (343), jest przywiódł (2); przywiódł : jest przywiódł *LibMal* (3:2). *f* przywiódła (58), jest przywi(o)dła (1) *LibMal*. *n* przywiódło (36). ◇ *1 pl m pers* przywiedliśmy, -smy przywiedli (7), przywiedlichmy (2); -smy : -chmy *WujJud* (1:2). ◇ *2 pl m pers* przywiedliście, -ście przywiedli (14). ◇ *3 pl m pers* przywiedli (172). *subst* przywiody (18). ◇ *plusq 3 sg m* był przywiódł (9) *RejJóz, RejWiz, Leop* (2), *BielKron* (4), *WujNT*, przywiódł był (3) *KochPieś, KochWr, PowodPr*. ◇ *3 pl m pers* byli przywiedli (2) *SkarŻyw, StryjKron*, przywiedli byli (2) *ActReg, CiekPotr*. ◇ *imp 2 sg* przywiedz (25), przywiedz (11); -dź *MurzNT, BibRadz* (2), *BielKron* (3), *Mącz* (3), *HistRzym, RejPos* (4), *RejZwierc, Strum, WerGośc, ArtKanc, KochProp, GrabowSet, OrzJan, WujNT, PowodPr*; -dz *OpecŻyw* (2), *BielŻyw, KłosAlg* (2), *RejPs, KrowObr* (3), *SkarJedn*; -dź : -dz *Leop* (2:1). ◇ *3 sg* niech, niechaj, niechże przywiedzie (6). ◇ *1 pl* przywiedzmy (1). ◇ *2 pl* przywiedzcie (15), przywiedzcie (14); -dźcie *OpecŻyw, HistJóz* (5), *HistAl, BudBib* (3), *BudNT* (2), *SkarŻyw*; -dźcie *MurzNT* (2), *BibRadz* (4), *BielKron, RejPos, WujNT* (4); -dźcie : -dźcie *Leop* (2:2). ◇ *3 pl* niech przywioda (1). ◇ *con 1 sg m* przywiódłbych, bych przywiódł (9), przywiódłbym, bym przywiódł (3); -bych *RejWiz, BibRadz* (2), *BielKron, RejPos, BiałKaz, WujNT* (2); -bym *Leop* (2); -bych : -bym *Górndworz* (1:1). ◇ *2 sg m* byś przywiódł (8), byś przywi(o)dłeś (1) *KrowObr*, by przywiódł (2) *RejPs, BielKron*. *f* byś przywiódła (1). ◇ *3 sg m* przywiódłby, by przywiódł (62). *f* by przywiódła (7). *n* by przywiódło (7). ◇ *1 pl m pers* byśmy przywiedli (8) [w tym: by ... smy przywiedli *SarnStat* 110], bychmy przywiedli (1) *BibRadz*. ◇ *2 pl m pers* byście przywiedli (2). ◇ *3 pl m pers* by przywiedli (27). *subst* by przywiody (3). ◇ *con praet 2 sg m* byś był przywiódł (1). ◇ *3 sg m* by był przywiódł (4). *f* by była przywiódła (1). *n* by było przywiódło (1). ◇ *3 pl m pers* by byli przywiedli (2). ◇ *impers fut* będzie przywiedzi(o)no (1). ◇ *praet* przywiedziono (51), przywiedziono było (2), było przywiedziono (1); przywiedziono było *Górndworz*; przywiedziono : przywiedziono było : było przywiedziono *Leop* (5:1), *SkarŻyw* (1:-:1); -ono (4), -(o)no (50). ◇ *con* by przywiedzi(o)no (10).

◇ *part praet act* przywiódszy (49), przywiódwszy (6); -wszy *MurzNT*, *SkarŻyw* (2), *NiemObr*; -szy :
-wszy *Mącz* (1:1), *StryjKron* (2:1).

Składnia impers: przywiedziono od kogo (1) *BielKron*.

Sł stp notuje, Cn s.v. każę przynieść; społeczność; Linde XVI (osiem z niżej notowanych przykładów)
– XVIII w.

1. *Sprawić, aby ktoś lub coś znalazł(o) się gdzieś; adducere HistAl, Vulg, Mącz, PolAnt, Calag, JanStat; ducere HistAl, Vulg, PolAnt, JanStat; perducere Miech, Vulg, Modrz; offerre Vulg, PolAnt; conferre, descendere, introducere, reducere, tollere, facere accedere a. ascendere PolAnt; dirigere, statuere HistAl (827) :*

A. *Przyprowadzić, towarzysząc komuś lub czemuś w drodze, zwykle jako opiekun, eskorta lub ten, kto wskazuje drogę* (579) :

a. *O osobach [w tym: kogo (485)] (504) :* W zebraniu hnet vrádzono/ By Ezopá przywiedziono *BierEz* E4, D2; *OpecŻyw* 76; *HistJóz* A3v; *BielŻyw* 60; *LibLeg* 10/98; Owofz ieft Iozeph panie czos gi przywiefcz kazał *RejJóz* I2v, D6, D6v, I2v, Q; *RejKup* bb4; *Leop* 1.Reg 16/9, 12, 30/16, *Esth* 2 arg, *Dan* 6/16, 11/6; *KochZuz* A5; *RejZwierz* 17; Przywiódłszy ie [apostołów] tedy poŃthawili przed rądą *BibRadz Act* 5/27, *Gen* 43/7, *Lev* 8/6, *Dan* 1/3, 11/6, *Ioann* 14/16 (10); á ná to [obrzezanie] będą wezwáni przyiaćiele/ prze ktore gody wyftroią według doftátku známienićie/ [...] A w onym godowaniu przywiódą dziećie álbo młodzieńcá/ obrzeżá Ńkorę ná członku rodzącym/ Ńolá ránę záfypá *BielKron* 260, 65, 73, 95v, 108v, 303v (10); *Fac illi adducantur* (–) maxime, I czemu nic/ przywiódę hnet. *Mącz* 204a; Tedy Krol przykazał trębáczom/ áby názáiutrz Ńzli przed dom brátá ie⁸⁰/ y trábili/ ázeby go przywiedli wedle vftáwy. *HistRzym* 93v, 42v, 74 [2 r.], 74v; *RejPos* 204; *RejZwierc* 34, 92v; *KochMon* 22; posłuchałem głofu Iehowy y Ńzedlem w drogę gdzie mię posłał Iehowá/ y przywiódłem Agágá krolá Hámáleckiego/ á Hámáleká wyniŃczyłem. *BudBib* 1.Reg 15/20, 3.Reg 20/33; *Calag* 278b; áŃz Arcybiskup rofkazał Ńwíetemu DunŃtanowi/ áby Ńzedł po Krolá/ á przywiódł go. *SkarŻyw* 509, 30, 478, 593; *KochFr* 26; A gdy ráno było/ weŃzli w rądę nawyźŃy kápłani/ y ftárŃzy nád ludem/ przeciwko Pánu IezuŃowi/ áby go ná Ńmierć wydáli. Y zwiázánego przywiedli/ y podáli PontŃkiemu Piłatowi/ ftároŃcie [*Vulg Matth* 27/2]. *LatHar* 696; Tedy poŃzedŃzy vrząd z Ńłuźebnikámi przywiódł ie bez gwałtu *WujNT Act* 5/26, *Matth* 22/2, *Ioann* 7/45, *Act* 5/21, 27, 11 arg (12); *SarnStat* 451, 891 marg.

przywiesć do kogo (99): brata iednego zoŃtáwćie vmnie a wezmćyie poźywienie do domow wałzych a odydzcy a brata wałzego młodźego do mnye przywyedzcy *HistJóz* C3v, C2v [2 r.], D3; *MiechGlab* 55; Prziwyodl tham do Krolya ye⁸⁰ Mczi y do Krolyowey yey Mczi thenze Pawel yednego Kozaka na ymye Iwałczka *LibLeg* 11/134, 10/147v; *SeklKat* Zv; *RejKup* x5v; *HistAl* B2, K6v; A IeŃufa powiedli Ńą (*marg*) odwiedli abo przywiedli (–) do Biskupa *MurzNT Mar* 14/53, *Matth* 17/15, *Ioann* 9/13; *GliczKsiąż* M3; Przyzwał potym Ifái drugiego Ńyná Aminádábá/ y przywiódł go do Sámuelá. *Leop* 1.Reg 16/8; Stánąwłfy thedy Iezus kazał go przywiesć do Ńiebie. *Leop Luc* 18/40, *Lev* 14/2, 24/11, 1.Reg 15/32, 16/17, 30/11 (10); STátecznego przywiedli/ łotrowie do pániey *RejFig* Aa7; *BibRadz Gen* 20/2, 2.Reg 17/3; Wzyęli ią tedy od męžá Fálátyel/ przywiedli do Dawidá *BielKron* 69, 18, 52, 60, 85v [2 r.], 100v (12); *Mącz* 343d; *HistRzym* 86; *RejPos* 66v, 67v, 188, 204v, 206, 276; *RejZwierc*

47, 124v, 199, 202v; Ieśli kto będzie miał syna krnąbrnego/ [...] tedy oba rodzicy wzywają go/ przywiodą go do starych matki swojego *RejPosWstaw* [41³v; *BudBib Gen* 48/13, 1.*Reg* 15/32, 19/7, 3.*Reg* 20/40[39], 2.*Esdr* 9/26; *BudNT Ioann* 1/41, *Luc* 22/66, *Act* 23/18; *CzechRozm* 246v; Połtał poń [po św. *Epifaniusza*] poły swe Krol: ktorzy [...] z trudnością go na pułtyniey Spánidryon názwaney nálazwły/ do Króla go przywiedli *SkarŻyw* 453; Tedy Cefarz nálezioneo Witá/ do siebie przywieść kazał. *SkarŻyw* 553, 187, 200 [2 r.], [236], [237], 304 (18); *StryjKron* 205; *KochJez* B3; *LatHar* 721, 722, 729; Náuczycielu/ przywiodłem do ciebie syna mego *WujNT Mar* 9/17[16], *Mar* 13/9, 14/53, *Luc* 18/40, 22/66, *Act* 6/12 (14). Cf »przywieść bliżej«.

przywieść do czego [= do obiektu] (2): *RejFig* Aa4; Cefarz iáko hárdy/ chcący sie okazać przywiodł Skárbká do iedney fkrzynie *BielKron* 351v.

przywieść do czego [= w celu czego] (5): *StryjKron* 230; [Barabasz] pozedł szukać [...] Páwła/ [...] áby go na ono hoyne żniwo y do fzcześliwey roboty do Antyochiey przywiodł. *SkarŻyw* 536; Može mąż *quidem* [oprawę] záftawić, ábo y przedać, ále ze zwoleniem żony y przyaciół iéy, ktorých do zeznánia winná przywieźdź. *SarnStat* 1270; álic wnet przywiodę [grieczna panno] Poczet czyfłtych páchołkow do twoiey połtugi *ZbylPrzyg* B4. Cf »przywieść z sobą«.

przywieść dla czego [= w celu czego] (1): Popow także Diakonow/ Spiewakow/ Czerncow/ y rozmaitych rzemieślnikow dla budowania Cerkiew álbo Kościołow/ hoynym Iurgeltem náiętych z Greciey z łobą do Kijowá [Włodzimierz] przywiodł. *StryjKron* 140.

przywieść komu (50): *OpecŻyw* [123]v; *BielŻyw* 79; *BierRozm* 10; *RejJóz* N8v; *MurzNT Mar* 8/22, *Luc* 23/14; [rzekł król słudze:] Połpieł sie/ przywiedzze mi Michealzá syna Iemlowego. *Leop* 3.*Reg* 22/9, 4.*Reg* 3/15, *Matth* 18/24; Gdyby kto z poddanych náfzych poymał więźnia na wojnie/ ieśli fláchćicá/ tedy go nam ma przywieść *UstPraw* D3; *RejZwierz* 26; *BibRadz* 4.*Reg* 3/15, *Matth* 17/17, *Mar* 7/32; y przywiodł mię [Abraham swego sługę] na przyięgę ábych synowi iego Izáákowi żonę przywiodł coby nie z rodzáiu Kanáneyłkiego *BielKron* 13, 52, 66v, 69, 73v, 319 (11); *RejPos* 203, 203v, 205, 246; *RejZwierz* 47; *BudNT Matth* 18/24; [król niektóry] kazał łobie przywieść żydá iedne⁸⁰/ także kfiędzá Ormiáńłkiego/ y kfiędzá też Krześciáńłkiego/ ábo Papięłkiego: á tám [...] poczał káżdego od wiáry odwodzić *CzechRozm* 67v; *SkarŻyw* 35, 147; *CzechEp* 320; *KochFr* 23, 123; [Pilát rzekł do urzędników:] Przywiedlicie mi tego człowieká/ iákoby lud odwracáięcego [Vulg *Luc* 23/14] *LatHar* 723 [przekład tego samego tekstu: *OpecŻyw*, *MurzNT*, *WujNT*]; Y przywiedli mu [Jezusowi] głuchego y niemego á prošli go áby nań rękę włożył *WujNT Mar* 7/32 [przekład tego samego tekstu *RejPos* 203], *Matth* 8/16, 9/32, 17/16[15], 18/24, *Mar* 8/22, *Luc* 23/14. Cf *Zwroty*.

przywieść k(u) komu, k czemu (żywotne) (25): Potym rychlo fwięty Andrzey/ brata fwego Piotra fwięte⁸⁰ przywiodł ku Iezusowi milemu/ aby go poznál. *OpecŻyw* 39; Potym gdy [Ie]zufa przed wiétnicę ku Pilatowi przywiedli/ proporce mu sie fklaniały *OpecŻyw* [123]v, [61]v, 63, 116v, 117, 117v; Takież gdy czudzołoznicę k niemu [k Jezusowi] przywiedziono, łaskawie iá odprawił *WróbŻolt* H8v; *LibLeg* 10/59v; Wzywáłchy thą łprawą od nyego pan Woyth zlawnyky Zophia knyemv prziwyełcz rozkazali *LibMal* 1554/186v; Pragnałem/ a wyście mię napojli/ byłem gościem a wyście mię ogarnęli (*marg*) przyięli abo kułobie przywiedli (-) *MurzNT Matth* 25/35; *Leop* 1.*Reg* 30/15;

BielKron 66, 70v, 114v, 193v; *HistRzym* 49, 64, 79, 114v; *BudBib Gen* 48/10; *BudNT Act* 9/27. Cf »zasię przywieść«.

przywieść na kogo [= *przeciw komu*] (1): Nákoniec pátrż ábyś ná ten hak nie przyźdedł/ ná który Iudałz/ który ná Pána/ záraž [!] po wieczrzy/ moc niezliczoną ludu zbroynego przywiodł zdrádlíwie *LatHar* 191.

przywieść przed kogo, przed obliczność czyją, przed oblicze czyje, przed majestat czyj (50:3:2:1): *MetrKor* 34/135; *March*¹ Av; *BierEz* Q; A dlá tego przywiedli przedén żonę/ ktorá byla w tzudzoloftwie vchwytzona *OpecŻyw* 77v, 118v; *March*³ T7; Gdy winnego człowieka/ [...] przywiodą przed Sędziego/ aby go ná śmierć ośádził A Sędzia wezwáwłszy nań/ [...] nie iedno że mv onę winę odpvca [...] ale go tefz łobie weźmie za Syna *SeklWyzn* b3; *RejKup* z3; Tedy łtroże ktorzi zamku łtrzegli iáwłzy go przywiedli przed Tholomeufa *HistAl* L5, C6v, K6v; *KrowObr* B2v; Przywiodł tedy Iíái siedm łynow łwoich przed Sámuelá. *Leop* 1.Reg 16/10, 1.Reg 15/32; Teżem widział w widzeniu nocnym/ á oto iáko łyn człowieczy przychodził ná obłokách niebiełkich/ á przyźdedł áż do Starodawnego/ y przywiedziono go przed obliczność iego. *BibRadz Dan* 7/13, 1.Reg 22/4, 1.*Mach* 7/2; Weźmi Aaroná y łyná iego Eleázará z nim/ á przywiedzyefz ie przed włzytek lud ná gorę Hor *BielKron* 41v; [*list Dariusza do Aleksandra*] wiedz pewnie iż pošłę po cię tákie ktorzy cię zwiáżą á bicźmi vłieką/ y przed máiełtat náłz przywiodą. *BielKron* 124, 11, 12v, 17v, 65, 66 (15); *Mącz* 65b; A ráno przywiedziono go [*rycerza*] przed łędziego *HistRzym* 85v, 35, 42v, 44, 49v, 74; *RejPos* 22; *RejZwierc* 86v, 205; *BielSpr* 48; *BudBib Dan* 7/13; *CzechRozm* 124, 229; *PaprPan* Gg2; *SkarŻyw* 68, 147, 179, 408, 452, 566; *ZapKościér* 1584/49v; *WujNT Act* 6 arg, 16/20; [*BielKron* 1551 113].

przywieść za kogo [= *żeby był kim*] (1): Nátychmiałt wyprawieni łą pošłowie do Litwy/ [...] áby Iágiełłá [...] przywiedli zá małżonka krolewnie. *BielKron* 380v.

przywieść na co [= *w celu czego*] (9): *GliczKsiąż* M3; A gdy byli wefeli [*książęta filistyńskie*]/ kazali przywieść do łiebie Sámłóná ná śmiechowłko *BielKron* 52, 58v; *RejPos* 188; *SkarŻyw* 231, 536; *GórnRozm* G3v, H; Boć [...] przed łtárołty y przed krolmi dla mnie łtáwác bęđziecie (*marg*) y prziwiodą was do stárost y do krolow dla mnie. G. (-)/ onym ná świádectwo. *WujNT Mar* 13/9.

przywieść z czym (5): pošłáł Hetman Turecki/ [...] czterzy tyfiące ludzi aby ie [*chłopów*] przywiedziono ze włzytkim *BielKron* 247, 221v; *BudBib* 2.Par 36/10; Ale iufz złodźieie iáwni/ temi łłowy/ *vir bonae famae* etc. ze zbrodni wychodzą/ powiedáiąc gdy go z licem [= z *dowodem rzeczowym*] chłopi przywiodą/ że go nim zárzucili [*tj. podrzucili mu lice*]. *GórnRozm* G4v; *KlonWor* 39.

przywieść dokąd (131): Na gorę Kalwarié Iezufa milégo przywiedziono. *OpecŻyw* 138, 39, 58v, 107v, 108v, 121 (9); *OpecŻywSandR nlb* 5; vboga nyektora nyeuyáltha dwye dzyeueczcze [...] przed obrałz panny maryey ony przyuyodłchy yey ye poleczyła *PatKaz III* 153v, 128v; *LibLeg* 10/59, 11/61v, 134; Then prziranłky [...] wółłobie Bratha łwego prziwiodł ynnego człowyeka do kłzyąg zamkowych *LibMal* 1543/72v; *RejJóz* I2v, K4, N8v, Q2; *MurzNT Luc* 19/27; *GliczKsiąż* L3v; *RejWiz* A6, 131v; *Leop Num* 6/13, 11/16, 1.Reg 16/11, 2.Par 36/10, *Iudith* 6/10 (9); *BibRadz Ex* 23/20, *Num* 11/16, 2.Par 36/4, *Ps* 59/11, *Matth* 17/17, *Act* 9/2, 11/26; [*Mojżesz mówił Izraelitom*] Pan Bog gory zrowna kiedy chce/ á morze łuche bęđzye. Wyrzekłzy tho przywiodł lud nad morze *BielKron*

30v; Gdy to powiedziano Brutowi ná iego łyny/ przywiodł ie do rady *BielKron* 105, 13, 15, 17, 28v, 41v (52); *Mącz* 405b; *GórnDworz* Bb2v; *HistRzym* 41, 98v; *RejPos* 35v, 282v; *KuczbKat* 25; *RejZwierc* 33v, 204, 236; *BudBib* 2.Par 36/4; powłtáli iednomysłnie Iudowie ná Páwłá/ y przywiedli iy do łądu *BudNT Act* 18/12, *Luc* 19/27; *PaprPan* Y4v; *SkarJedn* 137; *SkarŻyw* 151, 299, 536; *StryjKron* 507; *KochFr* 123; *WerGość* 266; Tákże y ná *Scrutiniach*, przywiodą świádków kupionych moc wielka [!] nagotowanych ná krzywoprzyśiętwa do łądu. *GórnRozm* G3v; *LatHar* 712, 730; *WujNT Mar* 15/22, *Luc* 9/41, 19/27, s. 285 *marg*, *Act* 9/2, 18/12, 25/3; *SarnStat* 688, 749; *KmitaSpit* C, C4; W okręćie Paris vnioł cudzą żonę Z Lácedaemonu do Troiey w łwą łronę/ Zamorfką przywiodł w dom cudzołóżnicę Ná łwą łóżnicę. *KlonFlis* D. Cf *Zwroty*.

przywieść skąd (11): *LibLeg* 10/96v; *Leop Act* 22/5; Záiłte y wyłpy mię też oczekiwáią/ y okręty z Tarłys iáko zdawná było/ áby łyny twoie przywiodły z dáleká/ á ich łrebro y złoto łpołu z nimi *BibRadz Is* 60/9; *BielKron* 387, 402v; A gdy przywiedzyono iefzcze máłego Dawidá od owiec/ tedy tego rołkazał pomázác zá krolá *RejPos* 150v; *RejZwierc* 47; *KochFr* 123; *LatHar* 730; *KmitaSpit* C6v. Cf »przywieść z sobą«.

przywieść którędy (1): Cefarz Turecki Amurates kiedy iuż dobył Tefáloniki/ Boeciey/ y Attiki ku tey Inłule wołko morzem przywiodł/ mury ony potłukł/ y Inłę opánował. *BielKron* 272.

Ze zdaniem celowym [aby] (6): *OpecŻyw* 39; Arifton od Achadeniey máłego łina platoná Socratełłowi przywiodł, aby go píłmu i dobrym obyczaiom vczył. *BielŻyw* 79; *SeklWyzn* b3; *SkarŻyw* 532; PAn łobie kazał przywieść białągłową/ Aby z nią mógl mieć táiemną rozmowę *KochFr* 26; *WujNT Act* 22/5.

W połączeniach szeregowych (2): [krol babiloński] krolá Mánáffen poimał y zwiázal/ y do Bábilonu przywiodł/ gđzye był w wielkiey kaźni *BielKron* 90; *LatHar* 729; [[cesarz posłał husarzy, którzy] przyłzli bez wiełci ná Niemieczkie wołko/ porázili y poymáli Ianá Sáłkiego Kurfierłtá máłym łudęm/ y przywiedli przed Cefárzá *BielKron* 1551 113].

W przeciwstawieniach: »wywieść (2), wygnác ... przywieść« (3): Alexander [...] nalazł Filipa inłzą żonę poymuiącego/ ktorą precz wygnal a mathkę łwoię przywiodł do niego. *HistAl* B2; Widząc Antenor iż nie mogłó być ináczey/ wywiodł iá [Polikseneł] z mieyłcá táiemnego y przywiodł do Grekow. *BielKron* 60, 28v.

Zwroty: »przywieść bliźey [do kogo]« (1): Krol vpátrzywłzy onę połtáwną iego ofobę y powáźną iego mył kazał gi przywieść bliźey do łiebie *RejZwierc* 135.

»gwałtem, przez dzięki przywieść« [szyk zmienny] (2:1): y połłal krol poń [po Eliasza] piędzycięłat łłuzebnikow/ áby go przywiedli przezdzyęki/ iefłiby z dobrą wołá niechciał przyść. *BielKron* [84²]v, 420; Opierał fię opfes/ rzekomo niechciał do obrázá/ á gdy go gwałtem przywiedli/ rzucił fię ná ofiárę *WerGość* 217 [idem *BielKron* 420].

»przywieść [komu] przed oczy, w oczy« (1:1): Mihi ante oculos amatorem adduxisti tuum, Prziwiodłás mi przed moye oczy miłofniká/ á gámratá twego. *Mącz* 65b, 96b.

»na plac [komu] przywieść« = *wystawić jako przeciwnika w pojedynku* (1): Niech mu [Czermińskiemu] namęźnieyłzego tu ná plác przywiodą/ Iuż ia zá niego ręcę iże go pochodzi *PaprPan* X4v.

»przywieść poniewolnie« (1): Prosił [Piotr] pokornie połów Papieskich áby mu żyć w komorce iego dopuścili: obiecuiąc okrom bráciey łwey/ znikiem rozmow niemiec. To niepomogło/ [papież] przywieść go poniewolnie kazał. *SkarŻyw* 473.

»zasię (nazad) (a. zaś), wstecz przywieść« [w tym: komu (3), ku komu (3), do kogo (2), dokąd (2)] = *przyprowadzić z powrotem; reducere Vulg* [szyk zmienny] (9:1): *OpecŻyw* [123]v, 129; *HistJóz* C3v; *BielŻyw* 134 [2 r.]; Gdi thedi załzyą na zad człowyek yeden yą do Schuchego lyafłu yefth przywyodł, thak vbithą, thedi on łamze knyey przifchedł y [...] yey yefth zalował *LibMal* 1544/93v; A gdy fiedzieli zá ftołem/ ftála łie mowá Páńłka ku temu prorokowi/ ktory go był wftecz przywiodł do domu łwego. *Leop* 3.Reg 13/20, *Is* 49/5; *BibRadz* *Gen* 43/9; *RejPos* 274.

»przywieść z sobą« [w tym: dokąd (2), do czego (1), skąd (1)] = *ascendere facere secum PolAnt* [szyk zmienny] (11): nýe vzrzcycýe oblitzá mego iefli brátá łwego młodźzego nýe przywyędzýecýe złobą *HistJóz* C4, C4; Márká weźmi y przywiedz z łobą [*assume et adduc tecum*]: bo mi iefth pożyteczen ná połludze. *Leop* 2.Tim 4/11; *BibRadz* *Gen* 43/5, 1.Reg 1/24; *BielKron* 96v; [jeden rycerz] przyłzedł ná páłac krolewłki/ y przywiodł z łobą iednego sługę y koniá łzalone⁸⁰ *HistRzym* 110v, 70; *RejPosWstaw* [41²]v, *SkarŻyw* 435; *StryjKron* 140.

Szeregi: »pobrać (a. zabrać), (i) przywieść« (3): [*Mieszczanie*] łzli blisko do miáłtecčka gdzie łie tám byli zebráli káplani Rzymłcy ná Cerimonie/ ofkoczýwłszy pobráli ie/ y przywiedli do miáłtá *BielKron* 214, 382v [2 r.].

»poimać, (i, albo) przywieść« [szyk 10:3] (13): *BielKron* 228v, 397, 441, 464; *SkarŻyw* 200, 304, 388, 566; Gotardus Grábiá Lukáłzowic poimał piáci Xiążąt łátwiezkich/ y przywiodł zwiázanych do Conrádá Xiążęciá Mázowieckiego. *StryjKron* 205, 507; [*obiecujemy*] od koźdęgo tákowęgo więźniá dáć y záplácić iednę kopę monety w Królełtwie biężácý: [...] Wyiáwłzy Miełczány y prołtęgo łtanu łudźie: które łzacowác będą oni/ którzy ich przywiodą/ álbo ie poymáią [*qui eos adduxerit seu adduxerint captivandos JanStat* 718]/ wedle wolęý łwęý. *SarnStat* 135 [*idem* (2)], 452, 891. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 2 r.]

»porwać i przywieść« (2): A ták wzrufzyli łud y łtárłze y Doktory: á zbieżawłzy łię porwáli go/ y przywiedli do rády [*rapuerunt eum, et adduxerunt in concilium*] *WujNT* Act 6/12, Act 6 arg.

»przywieść a (po)stawić [*przed kim*]« (3): *LibLeg* 10/59v; Potym Iozef przywiodł á łtháwłł Iakobá oycá łwego [*Et adduxit Ioseph Iahacob patrem suum, et statuit eum*] przed Fáráonem *BibRadz* *Gen* 47/7; *BielKron* 113.

»uchwycić (a. pochwycić), a (i) przywieść« (6): ktorego [*człowieka leśnego*] gdy vyrzał Alexander/ przykazał rycerzom łwym/ áby go vchwyćili á przywiedli przedęń [*ut ipsum apprehenderent et statuerent eum coram eo*]. *HistAl* K6v; łyłzác to drudzy Máchometani iż mię Krześcijáninem miánuie/ pochwycili mię á przywiedli do łtárłzego *BielKron* 457v, 111, 113v, 450; *RejPos* 22.

α. *Prowadzącym jest Bóg* [w tym: dokąd (30)] (33) : *Leop* 1.Par 5/26; O łynowie odporni náwroćcie łię mowi Pan/ [...] A wezmę y iednego z was z miáłthá/ á dwu z pokoleniá iednego/ y przywiodę was do Syonu. *BibRadz* *Ier* 3/14; *BielKron* 48.

przywieść do kogo (1): y wczýnił Pan Bog niewiáłtę [...] y do łádámá ią przywiodł [*Vulg* *Gen* 2/22] *WerKaz* 282.

przywieść ku komu (1): Tãżme Pan Bog z żebrã ktore wziãł z Adãmã sprãwił niewiãftã y przywiody iã ku Adãmowi. *BibRadz Gen 2/22*.

przywieść skąd (1): Zywie Pan ktory wywiody y przywiody nãnienie domu Izráelŕkiego z ziemie pułnocney/ y ze włfech ziem do ktorychem ie był thãm wyrzucił *Leop Ier 23/8*.

W przeciwstawieniu: »wywieść ... przywieść« (6): A lud ten łwoy przebrãny wywiody iãko pãłterz trzodã łwoiã [...] A przywiody gie do oney krãyny w ktorey on łobie ofobliwie rofkofłował *RejPs 116v; Leop Ier 16/15, 23/8; BibRadz Ier 16/15, 4.Esdr 3/17*; Y połłãłem go/ á łtegołz Egiptu wywiodyłem lud moy/ y przywiodyłem go nã gorã Synãi *BudBib 4.Esdr 14/4*.

Zwroty: »przywieść do ziemie obiecanej (a. obfitujãcej mlekiem i miodem, a. obfitej wszystkiego itp.)« = *ad terram promissam perducere* *Modrz [szyk zmienny]* (10): Abowie^m ie przywiody do ziemie ktorã zaprzyłãł przodkom ich/ obfithuiãcey mlekiem [!] y miodem [*introducã eum in terrã quã iuravi patribus eius, fluentem lacte et melle*] *BibRadz Deut 31/20*; Bo iefli ciã nã pułczy chował czterdzyãci lat/ [...] tedy ciã też przywiody do zyemie obfitey włzytkiego/ gdzie bãdzyefz iadł chleb twoy w hoynoñci. *BielKron 45, 19, 30v; RejPos 5, 102, 188*; Nie zãraz P. Bog Zydy wybãwione do ziemie obiecãney przywiody. *KuczBKat 139 marg; CzechRozm 122v; ModrzBaz 109*.

»zã przywieść« = *reducere* *Vulg [szyk zmienny]* (6): Przetoż też to mowi Pan załtepow [...] y przywiody zã lud Izráelŕki do mieskãnia ie⁸⁰/ y bãdzie fie pãłã nã gorze Kãrmelu *Leop Ier 50/19, 2.Esdr 1/9, Is 57/18, Ier 16 arg, 16/15, 29/10*.

Szeregi: »prowadziã i przywieść« (1): Prowãdził ye w nãdzyei iż łtrach s łiebye zyłi/ Y przywiody ye do gory połwyãcenyã łwego [*Et deduxit eos ... Et induxit eos* *Vulg Ps 77/53-54*] *LubPs Sv*.

»zgromadziã (a. zebraã) i (a) przywieść« = *congregare et adducere* *Vulg, PolAnt* (8): To mowi Pan Bog/ Oto ia wezmã łyny Iŕãelŕkie z poșrodku narodow do ktorych byli odełli: y zbiorã ie zewłłãd/ á przywiody ie do ich ziemie. *Leop Ez 37/21, 2.Esdr 1/9, Zach 10/10*; A gdy fie do mnie nãwroãicie łtrzegãc przykazania mego y czyniãc mu dofyã chociażbyłcie byli wygnãni nã kray łwiãtã/ tedy was ztãmtãd zgromãdżã/ y przywiody do mieyłcã ktorem obrał ãbym thãm połtãwił imiã moie. *BibRadz 2.Esdr 1/9; BielKron 45, 96; BudBib 2.Esdr 1/9, Zach 10/10*.

β. *Prowadzãcym jest zjawisko nadprzyrodzone: gwiazda betlejemska [dokãd]* (2) : *RejPos 35v*; Obãcz y rołtropnoñã ich [*trzech królów*] wielkã/ iłz fie o Krolu Zydołŕkim pytiãc/ do Hieruzãlem przyiechãli (ãbo ie onã gwiazdã tãm przywiodyłã) *SkarŻyw 26*.

b. *O zwierzętach [co]* (64) : *OpecŻyw 71v*; iefli niemacye pyeniedzy przywyedzcye byđło wãłfe á dam wam zãnye pożywyenie/ á gdy ye przywiodyli dał ym pożywyenie przez on rok *HistJóz E3*; Tych czãłow Kxiãżã s Kãpãdociey przywiody iednego koniã nie vłmierzonego *HistAl A8, M5; GroicPorz iiv; Leop 1.Reg 30/19, 4.Reg 7/14; RejZwierz 39; BibRadz Mar 11/2; BielKron 38v; HistRzym 110v; RejPos 1v; BielSat B3; RejZwierz 28, 90; BudNT Luc 19/30*; A Cełarz fie bãrziã gniãwem zãpãłãiãc/ łwã przywieść kazał/ ktorego fie łamego ryku lud przelãł/ y pułczono go nã S. Witã. *SkarŻyw 553; KochMRot B4v; BielRozm 12; Szedłzy tedy vczniowie/ vczynili iãko im był rofkazał Iefus. Y przywiodyli ołlicã y ołłã* *WujNT Matth 21/7 [przekłãd tego samego tekstu: OpecŻyw, RejPos], Mar 11/2, Luc 15/23, 19/30; SarnStat 376*.

przywieść do kogo, do czego (żywotne) (8): MurzNT Luc 19/35; Tákże Pan Bog gdy iuż łtworzył z źiemie włzytki zwierzętá polne/ [...] przywiodł ie do Adámá/ áby ogłádał [!] iákoby ie przezwać miał *BibRadz Gen 2/19, Mar 11/7; RejPos 1; BielSpr 39v*; A gdy po zwycięstwie [*Olech*] wefela wżywał w Kiiowie/ kazał do łiebie przywieść koniá/ w ktorým łie nawięcey kochał *StryjKron 120, 120; WujNT Mar 11/7*.

przywieść komu, czemu (żywotne) (13): *OpecŻyw 71; RejRozm 393*; Iako niektore kxiązę s Kapadociei przywiodł w dary konia Bucifala Filipowi krolowi Macedońkiemu. *HistAl A8; MurzNT Mar 11/2, Luc 19/30*; Powiedz Izráelitom ábyć przywiedli płowá krowę zdrowá oproc wżego nárułżenia *BibRadz Num 19/2; BielKron 14; GórnDworz P7v; HistRzym 71; RejPos 219*; Y przywiedziono mu ćielcow łiedm/ báránow łiedm/ owiec łiedm/ y kozłow łiedm ná (ofiárę) zá grzech *BudBib 2.Par 29/21; WujNT Matth 21/2, s. 88*.

przywieść ku komu (2): *TarDuch B6v*; A gdy odwiężowali osłę/ rzekli pánowie ie^{g0} knim/ Co odwięzuiecie osłę? A oni rzekli. Pan go potrzebuie. Y przywiedli ie ku Iefułowi *BudNT Luc 19/35*.

przywieść ku czemu [= w celu czego] (1): *BudBib 2.Par 29/23 cf przywieść przed kim*.

przywieść przed kogo, przed obliczność czyjã (3:1): *GliczKsiąz A3v; BibRadz Lev 4/4; Scorillo Kfiązę Sármaćkie/ [...] kazał przywieść przed obliczność wżyftkich/ dwu pfu/ á rzucić kość miedzy nie z mięsem/ ktorzy łie powádzili o onę kość/ kázał potým przywieść Wilká do nich/ oni pśi niecháiąc łiebie ofkoczyli Wilká y káfali. *BielSpr 39v, 49v*.*

przywieść za kogo [= jako kogo] (1): Ale też y pía ná práwicy zá przyiaćielá nawiernieyżzego [*ma*] mu z łobá przywieść [!]/ to iest Aniołá dobrego/ ábo káplaná *HistRzym 71v*.

przywieść na co [= w celu czego] (2): A iefli zdrobu dar ie^{g0} to iest zbáránow álbo zkozłow (tedy) ná całóspálenie niech przywiedzie fámca dołkonałego. *BudBib Lev 1/10, 2.Par 29/21*.

przywieść przed kim [= przed kogo] (1): Y przywiedli kozły ku ofierze zá grzech przed krolém y wżytkim zgromádenim/ y włożyli ręce łwe ná nie. *BudBib 2.Par 29/23*.

przywieść dokąd (11): Moželzli to wtore wczynić. Abyś tego ofłá zwiodłá/ Y záfię go tu przywiodłá. *BierEz Q2v*; Y przywiedzie ćielcá one^{g0} do drzwi przybytku zgromádenia/ przed obliczność Páńfká *BibRadz Lev 4/4*; Przybieżał Azáryafz/ záwołał nań áby rybę vchwycił zá łkrzele á przywiodł do brzegá. *BielKron 97v, 38, 103; SienLek 189; RejPos 1, 102v*; Y rzekł Ezechiafz/ [...] podźcie á przywiedzcie ofiáry y dzięki do domu Iehowy *BudBib 2.Par 29/31, Lev 17/4, 9*.

przywieść skąd (1): Iáko gdy iednego czáfu Krolowi I.M. przywiedziono byłó z Niemiec niemáło pięknych frezow wronych. Krol I.M. [...] rádził łie s pánem Koniufzym/ á s pánem Oboźnym/ czoby zá rząd dáć ná nie miał. *GórnDworz P7v*.

*Ze zdaniem celowym [(a)by] (4): (nagł) Gelon Syrákuzá. (–) A kiedy [poddani] ná biefiádach muzyki miewáli/ Ten konie kazał przywieść/ áby przed nim rżały. *RejZwierz 36, 41; BibRadz Gen 2/19; BudBib Lev 17/4*.*

Przysłowie: Y baran bi wilka vbodl Bi mu go związawłfi prziwiodl *RejRozm 393*.

c. O przedmiotach i obiektach materialnych [w tym: co (7)] (9) : ktore on żytho za Confensem moim dal na łwoi pożytek prziwiesć [*możliwa też lekcja: przywieźć*] *ZapKóscier 1581/25*.

przywieść dokąd (3): *BielKron* 70, 443; Gdy złodziey ná imienie co przywiedzie/ [...] nie odeymować od niego do kilá dni/ áby to przy nim íściec zástał *GostGosp* 12.

Zwrot: »przywieść z sobą« (1): ludzie ci co fie około bydła íchowáli/ Stádá teź owiec/ y wołow/ y wíztykę swą máiętność przywiedli z sobą. *BibRadz Gen* 46/32.

α. *O łodzi* (4) : Subducere naves, Do brzegu fie mieć. *Prziwieść. Mącz* 97a.

przywieść k komu (1): Cerymon w ten czás przechádzał fie v morzá/ á wyźrzawízy łódkę kazał íá k łobie przywieść á odłzpuntowác. *HistRzym* 16v.

Zwrot: »przywieść do brzegu, ku brzegu« [*szyk zmienny*] (1:1): Caesar applicatis ad terram navibus, Prziwiodwízy łódzie do brzegá. *Mącz* [305]b, [305]a.

d. *O utworze literackim [komu]* (1) : Prziwiodłemci Zuzánnę po proftu przybraná/ Dokąd íey kofztownieyízy ízáty nie doftána. *KochZuz ktv*.

e. *O dniu; przen [co]* (1) : Tá [*zorza po śmierci syna*] ná íwoy ímętek wízedłzy/ záś fie íkryła w morze: Y ímętny dzień przywiodła/ íámá płáczem zięta *GórnTroas* 21.

B. *W inny sposób, zwykle za pomocą rozkazu lub namowy [w tym: kogo, co (224)] (248)* :

a. *O osobach (często o wojskach) (221)* : [*książęta niemieccy swemu cesarzowi*] wízędzie przekázáli/ podwodząc nań nieprzyaciela íego krolá Fráncułkiego/ ktory nátył był/ áby Turki przywiodłzy wíztykę Germániá pokázíl. *BielKron* 237, 195, 205 *marg*, 222, 231v, 384, 391 *marg*; íefli kto íeft między wámi chory/ niech przywiedzie Káplánów kóścielnych: á niech íye nád nim modlá/ pomázuiąc go Oleiem w imię Páńłkie *BiałKat* 381v; *StryjKron* 617; *ActReg* 7; *CzahTr* H3.

przywieść dla czego (1): Synowicę íwoię dla Pánieńłkiego kłáftoru przywiodł święty Rupertus. *SkarŻyw* 231 *marg*.

przywieść do kogo (2): *BibRadz Gen* 39/14; Turki przywiodł Krol Fráncułki do íiebie. *BielKron* 221v *marg*.

przywieść ku czemu (2): Koń gdy ochorzeie [...] muśíłz kniemu kowalá przywieźdź *SienLek* 174v. *Cf* »ku rękam przywieść«.

przywieść ku czemu [= w celu czego] (3): A on Cefarzá prośíl áby íá [*Eufrazję*] do Cárogradu ku ípráwowániu god przywieść rofkazał. *SkarŻyw* 225. *Cf* »przywieść ku pomocy«.

przywieść przeciw komu (2): ten [*papieź Agapius*] Othoná przeciw Berengáryufowi z Niemiec przywiodł z drugimi do Włoch. *BielKron* 174, 158v.

przywieść na kogo [= przeciw komu] (6): Oto Krol Ífráelłki náíáł łobie przeciwko nam Krole/ Eteyłłkiego y Egiptłłkiego/ y przywiodł íe na nas. *Leop* 4.*Reg* 7/6, *Ez* 16/40; Turki przywiedziono ná Kłiążę Sábaudiey. *BielKron* 222 *marg*, 202; *SkarŻyw* 372; *BielSen* 6.

przywieść na co [= w celu czego] (5): *Leop* 2.*Mach* 8/34; [*Bolesław mówił*] Íż mię tu ná walkę przywiedli á nie ná páńłtwo. *BielKron* 366v; Prziwiodł [*Rupert*] y íynowicę íwoię Erentrudę/ ná rozmnożenie dziewiczey czyłłtości *SkarŻyw* 231. *Cf* »przywieść na pomoc«.

przywieść dokąd (33): *HistJóz* A3v; *RejJóz* M8v, Q3v; *RejWiz* 24; *BibRadz Gen* 39/14; Stároftá Przemylki/ [...] y Dániel z Ółtrowá/ potáiemnie Tátáry przywiedli do Rułłkich kráin *BielKron* 374v, 3, 55, 89, 163 [2 r.], 163v (22); *BudBib* 2.*Par* 36/10; *SkarŻyw* 225; *OrzJan* 28; *SarnStat* 575; [*BielKron* 1551 7, 11]. *Cf* *Zwroty*.

przywieść skąd (23): *BibRadz* 2.Reg 9/5; [Henryk Brodaty] Z Opátowá wygnał zakonniki Templáry á ofádził fwiemi przywiodłzy ie z Lubuřsá z przyzwoleniem Boleřláwá. *BielKron* 360, 54, 128, 163, 174, 344 (16); Przywiedz Katoliká z Indyey/ z Rzy^{mv} z Hiřpániey: álic on tořz mowi/ co ten który fię w Polřczce wiáry ř. náuczył. *SkarJedn* 18; *SkarŽywu* 76; *StryjKron* 472. Cf »przywieść ku pomocy«.

Ze zdaniem celowym [iřby] (2): o to moy pan przywyodł w dom řydowina iř by mye zhańbił *HistJóz* A3v [przekład tego samego tekstu] *BibRadz* Gen 34/14.

W przeciwstawieniu: »przywieść ... wywieść« (1): Tyć był Iozeph do Egiptu przywiodł Ktore Moizeřz z Aaronem wywiodł *RejJóz* Q3v.

Zwroty: »przywieść w niewolá [dokąd]« (1): A ták látá pánowánia Ozee IX. wzyáł Sálmánázár Sámaryá ze wřzytkim narodem Izráelfkim/ y przywiodł do Afyryey w niewolá fiedń narodow Izráelfkich *BielKron* 89.

»przywieść ku pomocy, na pomoc« [w tym: komu (3), skąd (3), dokąd (1)] [szyk zmienny] (2:2): Nářes muřiał Longobárdy przywieść z Niemiec do Włoch ku pomocy Cefářzowi przeciw Gottom. *BielKron* 163, 162v, 305v; Sigmunt Rot Słęzak/ Polřki przeřládownik řrogi/ [...] Przywiodł Swidrigáýłowi ná pomoc lud wielki/ Z Prus/ z Czech/ z Słářká *StryjKron* 582.

»ku rękám przywieść« (1): a thak dla takowich prziczin mi was przyacziela naschego wtim vpomynami, abifczie tich zloczynczow yakymykolwiek prziczinamy mogly kv rekám przywiefcz a oni zatho karacz. *LibLeg* 10/92v.

»przywieść zasię« [szyk zmienny] (2): Bellifáryus przyřzedřzy z Grecyey/ przywiodł mieřzczány záfię do Rzymá którzy fie byli rozbiegli *BielKron* 163, 350.

Przen (31) :

przywieść do kogo, do czego (3): thego dokazał [duch nieczysty] iř was nákoniec do drewná martwego przywiodł/ ktore wam Bogiem Vtzynił *KrowObr* 166v, 166v. Cf »zasię przywieść«.

przywieść komu (2): O naychwalebnyeyřcha panno náczářchnyeyřze twoye począczye ktore zařluzylo przyuyeyřcz nam odkupyczyela řzwiyata *PatKaz* II 20, 20.

przywieść ku komu, ku czemu (9): [Jezu, proszę] aby ijmię tweé řwięte Iezus/ w mym řertzu przebywalo/ a tak mie ku towarzřstwu řwiętemu na wieki wieczné przywiodlo. *OpecŽywu* 23v; *RejPs* 211v; czytamy že [do Liwiusza historyka] niektorzy zacni ludzie á z ořtátecznych Hiřpániey/ y Fráncyey kráiw przychodzili: že teř the ktorých Rzym ku widzeniu řiebie przyciágnáć niemogł/ człowieká/ oto iednego řlawá przywiodlá. *Leop* *B2; *BibRadz* Hebr 2 arg; Rodzicy tákře niech pámiętáią/ že wřzytki ich [...] prace y naklády prořneby być muřiały/ [...] iefliby dzyatek řwych ku Pánu Bogu nie przywiedli/ á w boiáźni iego ich nie [w]ychowywáli. *RejPosWstaw* 42. Cf »ku drodze przywieść«, »k(u) sobie przywieść«.

przywieść na kogo [= jako kogo] (1): Ale cię to řnadř więcey/ Krolu boli/ Ze tá garř Polřki z ináđ Krolá woli? Puřć to mimo fię/ [...] Przywiedzief/ wprawdzie/ tá Polřka nieřtorá/ Ná řyná twego/ y Competitorá Zacney krwi oney Auřtryáckiey *GrochKal* 13.

przywieść na co [= w celu czego] (1): Dawno fie było nędzniku gniewáć/ [...] ná okrutniká złořci á grzechow twoich/ kthore onego z obietnic Páńřkich przywiodly ná to řrogię řkaranie twoie *RejZwierc* 261v.

przywieść czym (5): Izali pilności páfterfkiey nie należy/ błędne owce/ iefli fię sprzećiwiáią/ ftráchem biczow ábo teź y bićiem y boleścią przywieść do owczárnie Páńfkiey? *WujNT* 435. Cf »na drogę przywieść«, »ku sobie przywieść«.

przywieść dokąd (12): racz lakawie [!] podpomagac nas abi mi będąc fpracowani nie vftali na tey drodze: ktora by nas miała prziwieć do obiecanej oyczyny nálfey *RejPs* 140; *KrowObr* 174; *RejPos* 23; O iáko dziękował [*Natanael*] Philippowi świętemu/ ifz go przywiódł do rzeki wody żywey/ do ochłody dufzney y práwego ráiu *SkarŻyw* 384; Twóy nieutólony Płácz/ fynu móy/ przywiódł mię w té tu wáfzē ftrony/ Z kráin bárzo dálekich *KochTr* 20; *ReszHoz* 136; *WujNT* 435; [*Leop Ps* 42/3 (*Linde*)]. Cf *Zwroty*.

przywieść skąd (2): Przetoź rycerze tho ieft wżyfłki fmyłły máią paná z łowu przywieś [!]/ tho ieft człęká odwieść od czefnych rzeczy *HistRzym* 40v; *KochTr* 20.

W *przeciwstawieniu*: »odwieść ... przywieść« (2): Máło iefztze było Duchowi nietzyfłtemu/ iż ták wiele ludzi od fámeo Páná Bogá odwiódł/ á do fтворzenia ie przywiódł *KrowObr* 166v; *GórnDworz* Ee3.

Przysłowie: Więć przywiedźli zbrodniá do źimney wody [*tj. udowodni winę*] Stároftá/ iufz fię ftrzędz/ iufz czuyno fpác muśi. *GórnRozm* D2v.

Zwroty: »na drogę (cnoty i poczciwości, a. zbawienną, a. dobrą), ku drodze przywieść« [*w tym: czym* (2)] [*szyk zmienny*] (3:1): wżelakiem go [*biskup Spierę*] obyczaiem nadrogę zbawienną przywieść vsiłowáł/ nietilko namowami świętemi/ ale téfz [...] *MurzHist* E3v; *BielKron* 277v; *GórnDworz* Ee3; do tegołmy pilność przyłożyli [*abyśmy Litwę*] [...] fpráwami poboźnémi Krześciiánfkimi [...] ná dobrą drogę przywiedźć/ y z nich fyny świátłóści wczynić mogli. *SarnStat* 195.

peryfr. »w podziemne pałace przywieść« = *doprowadzić do śmierci* (1): Lecz płocha młodość wnet krolá wwiódłá. Záčzym w podziemne pałace przywiódłá, Zgináłēś márnie o cny Władyfłáwie *KlonKr* E4.

»k(u) sobie przywieść« = *zjednać* [*w tym: czym* (2)] (3): A thák łáčno [*Mahomet*] tym k łobie ludzi mogł przywieść/ gdy fie łámi nálfzy rozerwáli. *BielKron* 165, 202; wżákzē żaden s tych [*z mędrców*] wżyfłkim żywotem fwym nie przywiódł ták wiele ludzi k łobie/ ile ich przywiedli Apoftołowie [...] zá iednę godzinę ku wierze Páná kryftułowey. *RejPosWstaw* [143²].

»na ułapy [= *pułapki*] przywieść« (1): á ná włáphy pogáńłkie chcemy przywieść y potomftwo łwoie *RejZwierc* 194v.

»zasię przywieść [*do kogo*]« (1): A ták Iozáfáth [...] fzedł w drogę miedzy lud od Berfebá áż do gory Efráim/ áby ie záfię przywiódł [*reduxit eos*] do Páná Bogá oycow łwoich. *BibRadz* 2.Par 19/4.

Szeregi: »przywieść i doprowadzić« (1): Z iáką chuciá/ z iáką wolá fie mafz ku niemu [*Pismu św.*] mieć? ktore cie [...] w drogach Páńłkich fpráwować [!]/ w fwiáthłóści Bożey záchowác/ ná koniec y do chwały Kroleftwá niebiełskiego przywieść y doprowadzić/ moze? *Leop* *A3v.

[»przywieść i dowieść«: Wypuść świátłóść twoię/ y prawdę twoię: theć mie przywiódłly y dowiódłly [*ipsa me deduxerunt et adduxerunt*] ná gorę twá świétá/ y do Przybythkow twoich. *Leop Ps* 42/3 (*Linde*).]

α. *Za pomocą manewrów wojskowych: naprowadzić* (7) :

przywieść na kogo, na co (3): Panny [...] dwoje wojsko zebrały [...] jedno na załatkę a drugie w oczy/ wskazawły sie z boku młodzieńcom ięły wciekać za gory/ a oni po nich y przywiodły ie na wfiec dziewczek/ gdzie ie ogárnęły w koło *BielKron* 319v, 308; ale fortel ten [*Turcy*] máią iż przed piełzym ludem łtrzełbę [!] wielką dzielną zákrywáią/ [...] iáko wczynili Krolowi Ludwigoowi w Węgrzech/ iż przywiedli iego wojsko na dзиаła. *BielSpr* 55; [*BielKron* 1597 164 (*Linde*)].

przywieść dokąd (4): *BielKron* 255v; *BielSat* L3v; [*Hannibal*] potkał sie z nieprzyjacielem/ tym obczyáiem/ iż z nienagła zákrywiáiąc [!] wojsko pośtępował/ a tym obczyáiem przywiodł nieprzyłacielkie [!] wojsko na pośrodek łwoy y zawałł ie miedzy łobą *BielSpr* 40v; *BielSjem* 27.

β. Sprawcą jest Bóg (106) : *Leop Is* 48/15; *BibRadz Is* 48/15; *BielKron* 94v; *RejPos* 122; *BudBib Zach* 3/8; *WujNT Ioann* 10/6; Tedy przywiodę naygorłzych z Pogánłtwá: y pośiędą domy ich: y wczynię koniec zuchwálłtwu moczarow [*Vulg Ez* 7/24] *PowodPr* 86.

przywieść do kogo (3): *BibRadz Ex* 19/4; *RejAp* 38; bodayże zdrowá przyjeżdżała miła corko/ niechayże będzie błogóławiony Bog ktory cię do nas przywiodł *BudBib Tob* 11/15.

przywieść przez kogo (1): O przyłzley nędzy ludu Zydowłkiego/ prze grzechy y bálwochwálłtwá ich/ aż zás potym przez rybitwy y myłliwce przywiedzie ie Pan do źiemie łwey *Leop Ier* 16 arg.

przywieść na kogo [= przeciwko komu] (10): *Leop* 2.Par 36/17, *Ez* 38 arg; Y dla tego/ ták mowi Pan Bog/ Otom ia Tyrze przeciw tobie/ a przywiodę na cię wiele narodow/ iáko łię podnośi morze náwálnościámi łwemi. *BibRadz Ez* 26/3, *Ier* 50/9, *Ez* 38/17; *BudBib Ier* 15/8, 25/9; Oto ia przywiodę na was z dáleká pohánłstwo/ narod możny/ narod dawny/ narod ktorego ięzyká nie będziecie vmieć/ ani rozumieć coby mowil [*Vulg Ier* 5/15]. *PowodPr* 8, 11; *SkarKazSej* 705b.

przywieść jakiego [= będącego jakim] (1): Tám go [*króla Henryka*] Myłzkowłki Biskup mowną orácyą/ Przywital wylfawiaáiac Sármaćką nácyą. Potym Bogu dziekuie/ iż przywiodł zdrowego *StryjKron* B4.

przywieść dokąd (12): *Leop Ier* 50/9; Abowiem gdym był w drodze/ Pan mię przywiodł w dom bráciey páná moiego *BibRadz Gen* 24/27, 1.Par 17/16, *Ez* 38/16, 39/2; Rzekł krol Izráelłki do Helizeufzá/ każę ia ty łotry pobić? Helizeufz rzekł/ niechay/ Pan ie bowiem tu przywiodł *BielKron* [85²]v, 113v; Trzecie mamy obaczác/ dziwną łpráwę Duchá s. iáko przywiodł y pánnę y Iozephá/ [...] do onego miáłteczká/ w ktorym obiecan był zbáwiciel. *RejPos* 21, 213v; *BudBib Ez* 26/7; *KmitaPsal* A3; *SkarKazSej* 681a.

przywieść skąd (9): Bo oto ia wzbudzam/ a przywiodę do Bábilonu zebránie wielkich narodow/ z Pułnocy: y będą przeciwko niemu łzturmowác *Leop Ier* 50/9, *Ier* 15/14, 2.*Mach* 1/12; *BudBib Ier* 50/9, *Ez* 26/7; Przywiodł był [*Bóg*] Królá z dálekiéy kráiny/ Po ktorym wrychle miał vsięść kto iny. *KochPieś* 40 [*idem*] *KochWr* 16; *PowodPr* 8; *SkarKazSej* 681a.

W przeciwstawieniu: »wywieść ... przywieść« (1): Y pokrułzę cię [*Goga*]/ a włześcior náfob pokarzę cię wywiodę cię z łtron pułnocnych a przywiodę cię na gory Izráelłkie. *BibRadz Ez* 39/2.

Zwrot: »przywieść zaś (a. zasię)« [*szuk zmienny*] (3): I rzekł Krol [!] do Sádochá: odnieś zás Archę Bożá do miáłtá: iefliże naydę łáłkę przed Pánłkami oczymá/ przywiedzie mię zás [*reducet me*] y vkaze mi iá *Leop* 2.Reg 15/25, *Zach* 10/10; *BielKron* 77v.

Szereg: »wzbudzić (*a.* wzbudzać) i przywieść« = *suscitare et adducere Vulg (2): Leop Ier 50/9*; Abowiem otho wzbudzę y przywidę [*suscito et ascendere facio*] ná Bábilon zgromádzenie wiela narodow z zemie pułnocney y ípráwią woýfká przeciw iemu *BibRadz Ier 50/9*.

Przen (65) :

przywieść z kim (1): Ale thy ktorzy fie ku grzechu skłaniaią przywidzie pan bog z thymi ktorzy złoćc pełnią *WróbŻolt 124/5*.

przywieść dokąd (2): ábowiem z zemie zdálekiey kráyny wołam ku tobie [...] á ty przywidziefz myłł moię náwyłokoć *RejPs 89; Leop Is 42/16*.

Zwrot: »na cel [*komu*] przywieść« (1): Pán z tobą iedzie Krolu/ [...] Okryie cię íwą tarczą/ y wprzod cie powiedzie/ Twego przeciwniká ná czel ci przywidzie. *KmitaPsal A4v*.

»przywieść na ostre miecze, w ręce miecza« = *wydać na śmierć (1:1)*: On íwóy lud wlubiony/ y dziedzićtwo íwoie Przywiódł ná ostré miecze [*Et conclusit in gladio populum suum Vulg Ps 77/62*] y ná ciężkie boie. *KochPs 118; PowodPr 19*.

»przywieść na sidła« (1): Przywidłes nas ná sidła [*induxisti nos in laqueum*]/ położyłes vciłki y trapienia ná grzbiećie náłłym *Leop Ps 65/11*.

»przywieść w starość« = *dać długie życie (1)*: Opátrznóć Boża ták zyczliwa byłá/ Ze mu [*Zygmuntowi III*] dwá Throny ławne náznáczyłá [...] á niźli mu w niebie Trzeći zgotuie wieczny wedla siebie/ Gościncem cnoty y ławy/ krom łzkody/ Chce przywieść w łtároć ten wiek iego młody. *GrochKal 4*.

α *Udzielić łaski wiary (18)* : [*Panie*] Rácz chęć odwodzić/ od brzydkiey zabáwy/ Chętnie pośilay/ przywidz oćiętnego [*tj. upartego grzesznika*] *GrabowSet I2v*.

przywieść do kogo czym (1): Iák przeciwnik íwą chyrością/ zwiodł człowieká pierwzego/ Thák Pan KRyłtus íwą mądrością/ przywiódł do Oycá íwego/ Wízyłtko zgłádzil, y záplácił/ co był Adam prze grzech łtrácił. *ArtKanc D19*.

przywieść ku sobie (1): [*Pan używa rozmaitych sposobów*] Przepułzczáiąc łzczęćcie y niełzczęćcie/ chcąc ie [*wiernych*] przywieć ku łobie. *BibRadz Ps 106 arg*.

przywieść dokąd (5): *RejPs 183*; I przywiódł cie [*Bóg*] do kościołá íwego świętego/ gdzie iełt flowo iego prawdziwe/ pokoy/ y wefele. *KrowObr C; RejPos 124v [2 r.]; WujNT Ioann 10 arg*.

W przeciwstawieniu: »przywieść ... wywieść« (1): PRołimy pokornie náłz miły panie: aby vmyłłi náłłe raczył ku łobie łaskawie obrocic: a przywieć ie na drogę wśley łprawiedliwoći wywiódłły ie zewśley moznocí łprzeciwnika náłłego *RejPs 34*.

Zwrot: »przywieść na drogę (*prostą a. słuszną, a. bezpieczną, a. sprawiedliwą, a. prawdziwą*); ku lepszej drodze przywieść« (10:1): Et deduxit eos in viam rectam [...] Y przywiódł ie na drogę prołtą aby łzli do miałta miełzkania íwego/ Do niebieskie^go krolełtwa. *WróbŻolt 106/7; RejPs 34, 188v, 211v; LubPs M; Ratz was Pánie Iezu Kryłtusie Synu Boży/ ku lepszey drodze przywieć/ ábyćcie fie obatzyli/ y náwieki wiekom niezginęli KrowObr 207v; Duch twoy miły Pánie bárzo dobry iełt/ ten mię przywidzeye ná drogi łprawiedliwe RejPos 138, 37v, 130; RejZwierc 5v, 116*.

β *Zbawić, wprowadzić do nieba [w tym: dokąd (33)] (39)* : *WróbŻolt 142/10*; nieodmietuy ze tedy nas miły panie z trzody íwoiey [...] ale [...] racz nas miłósciwie prziiwieć wółpółcznoći na ony

wiekuyfite pałtwifka gdzie bychmy wrofkofsfach vzywali [...] wiecznych czałow fwych. *RejPs* 113v; bądźielz raczył nas przywieść iako błędne owieczki do oney owczarniey w ktorey iuż będziemy prozni kazdego niebezpieczeńftwa naffego. *RejPs* 141v, 42, 126, 138v, 143v, 174v, 205v; ábowiem Báránek ktory ieft w połrodku máyefatthu/ będzie rządził ie/ á przywiedzie ie do zywych ftudnic wod/ á otrze Pan Bog káżdą łzę iuż od oczu ich. *RejAp* 69v; *RejPos* 34v, 183v; *GrabowSet* E4; *LatHar* 279.

przywieść do kogo [w tym: do siebie (3)] (4): A po wylźciu ftego żywota do ciebie Boga żywego y prawdziwego mnie przywieść racź *TarDuch* D5v; *MurzHist* B2v; *BibRadz* I 2d marg; y o tych [Bóg] pieczę ma ktorzy nie znáią Boftwá fwiętego iego/ ktorzy nie znáią áni głofu iego/ á wždy ie do siebie przywieść obiecuie *RejPos* 124v.

przywieść na co (2): przywiedz nas [*Panie*] miłofciwie na ony fwobody gdzie bychmy z rozlicznemi roskoffami iuz vzywali wiecznego dobrodzieyftwa twego. *RejPs* 204v; *LatHar* 225.

przywieść z kim (2): *SeklKat* R2; ták theź Bog ty ktorzy zálnęli w Iezuście przywiedzie fnim [*Vulg* 1.Thess 4/14]. *GrzegŚm* 10 [przekład tego samego tekstu: *SeklKat*].

przywieść którędy (1): PRofimy pokornie náfz miły panie: [...] aby raczył nas przywieść przez drogę daleką a trudną az do kroleftwa twego fwiętego nigdy nieskonczzonego. *RejPs* 34.

przywieść skąd (1): A okażę mu łáfkę zbáwyenya moyego/ S tey nędze przywyodę go do kroleftwá fwego. *LubPs* V v.

W przeciwstawieniu: »wywieść ... przywieść« (1): iedyńiź ieft pan náfz/ ktory nas wywiodyfł z błędu przywyodył ná rofkoffne pałtwifká vznánia y zbáwienia náflego. *RejPs* 183.

Zwroty: »przywieść do chwały (wiecznej a. fwiętej)« = *ad gloriam adducere Vulg* [szyk zmienny] (4): Thy grzechy náfze otzyść/ y przywiedz nas do chwały wietzney. *KrowObr* 177; *RejPos* 187; *ArtKanc* F10; *WujNT Hebr* 2/10.

»na kres przywieść« (1): A ciebie fámegeo/ ná ten kres przywyodę. Gdzie wieczne rádości/ máią fwą pogodę. *GrabowSet* D2v.

»do krolestwa (wiecznego a. fwiętego), w krolestwo (niebieskie) przywieść« [szyk zmienny] (5:2): *RejPs* 34; *LubPs* V v; *HistRzym* 41; A temu ktory nas wfzytkich z łáfki fwey do wiecznego kroleftwá przywieść może: chwałá czeń y rofkazowanie z iedyńym Synem y Duchem S. ná wiek wiekom. *SkarŻyw* 329, 272, 486; Gdy wiernych liczbá fpełna wynidzie/ tedy [*Pan Jezus*] wfławie iák widźicie przyyidzie/ w krolestwo Oycá ie przywiedzie. *ArtKanc* G14.

»do nieba przywieść« (1): ktory [*Mesjasz*] świat wfzyćiek nápráwić y Ray przywroćić/ á do niebá vtráconego ludzie przywieść miał. *SkarŻyw* [282].

»przywieść do portu« (2): Bo ye Pan przywyeść raczył do portu wdzyęcznego/ Gdzye chce áby yuż byli pilni woley yego. *LubPs* Y5v; A ten [Bóg] gdy będzie raczył z miłofierdzia fwego/ Snadnie cie przywieść może do portu fwoiego. *RejZwierc* 120v.

»przywieść z sobą« (1): Dźiękuymyź Oycu náfzemu/ iż nas wtárgnął k Synu fwemu/ [...] Bo on przez moc fławy fwoiey/ vczyni to z dobroći fwey/ przywiedzie nas ku fławności/ z fobą áź ná wyfokości. *ArtKanc* F19v.

b. O wodzie: sprawić, żeby płynęła w określonym kierunku [co] (10) : Librator, Rurmiŝtr/ który vmierzić może yáko wyfoko wodę przwiwieść. *Mącz* 192c, 356b; Geleyt legen. Przywieść wodę. Ponere canales. *Calag* 228b.

przywieść do czego [= do innej wody] (2): Tákże źiemie drzeńi/ [...] Cieplice ták odmienić może/ że łtrugę/ którą cieka/ przerwie/ y indźiey obróci/ álbo do niéy w ónym drzeniu infzą wodę/ która niebyła ciepliczna przywiedzie y zmiélza *Oczko* 30v. *Cf przywieść z czego do czego.*

przywieść z czego do czego (1): Corrivari, Per rivos aquam eundem in locum ducere – Społem zpufzczic, łtruzką z iednei do drugiey przwiwiełzc. *Calep* 263a.

przywieść do czego [= do miejsca] (3): A ine mowy Krolá Ezechiałlá y wślytká moc iego/ y iako vvczynił [!] łtaw/ y przywiódł wodę do miáłtá y w wiodl wodi the wślythkie łá nápiłáne w kxięgach Slow y dni Krolow Iudłkich. *Leop* 4.Reg 20/20; potym Semiramis dáłá miáłto y zamek ozdobnie á kofztownie wyłtáwić/ przywiódłzy do niego rzekę Efráten. *BielKron* 268, 365v.

przywieść ku czemu (1): Tenże Ezechiałz záłypał z rzodłá [!] w Gichonie wyłzym/ á przywiódł ie profto pod zachod słońcá ku miáłtu Dawidowe^{mv} *BudBib* 2.Par 32/30.

przywieść w co (1): Trzy teź groble y wáły włypał/ y trzy przekopy álbo rowy głębokie przywiódłzy w nie wodę wykopác dáł wten czás *StryjKron* 427.

Ze zdaniem celowym (1): do ktorego [*miasteczka Dzierter*] przywiedziono rzekę od Wilły rzeczóną Nogát/ áby tám bełpieczniey byli *BielKron* 365v.

[*Przysłowie: KorczRozm* G2; nie iáko trzebá pímo tłumáczá/ tylkoby [!] ná łwe koło wodę przywieść. *BudArt* F3v.]

c. O rzeczach materialnych (w sposób cudowny) (2) : ták teź będzie ołtátni wykupiciel Mefyálz/ A iáki był pierwłzy/ o ktorym rzeczono *Exo.* 4. v 20. y wził Moyzełz żonę łwá y łyny/ y wiołł ie ná oflech. Tákifz ma być ołtátni odkupiciel/ o ktorym *Zách.* 9. v.9. ktory poiedzie ná ofle y ofłęciu/ A iáko pierwłzy przywiódł mánnę. *Exo.* 16. v. 4. tákże vczyni y wtory. *CzechRozm* 106.

Zwrot: »za sobą przywieść« (1): prołthy lud powiádał iż iá [*sól*] Kunegundis Pudykowá żoná z Węgier zá łobą przywiódłá. *BielKron* 362v.

d. O budowli i instalacjach ziemnych: budując, wykonując, doprowadzić do jakiegoś miejsca [co] (3) :

przywieść do czego (1): Przywiedźze ónę Przykopę aż do ónego mieyłcá/ kędy będziefz miał wólá Młyn budowác. *Strum* I2v; [*OrdunekGórn* 45].

przywieść ku czemu (2): A ten kościół ktory dziś iefł Krześciánie zmurowali/ ku muru mieyłkiemu przywiedli gdy łtary kościół dáleko od thego kościolá był *BielKron* 265. *Cf Zwrot.*

Zwrot: »przywieść ku dachu« (1): Agdy záłye dom ten [*cieśla*] budowál/ pierwey poczáł od fundámentu/ á potym budowánie włzytko przywiódł ku dáchu. *OrzRozm* Fv.

e. O abstraktach [co] (12) :

Zwroty: »pożytek sobie przywieść« [*w tym: czym* (1)] (3): *LibMal* 1548/144; Co po drogim kámienu temu/ kto łię ná nim nie zna/ á ołzácowác go y pożytku zniego łobie przywieść nieumie? *SkarŻyw* 25; Iefł teź náuká iáko łobie pożytek z męki Chryłtułowej przywieść mamy. *SkarŻyw* 358.

»przywieść na świat, światu« [*w tym: przez kogo, przez co* (2), *czym* (1)] (3:1): bo ta panna myála przyuyefzcz myłofyerdzye łzwyatu przefz yezufa porodzywłzy go. *PatKaz II* 74v, 55, 74v; Ktory Adam

[...] nie będąc poślufzny rofkazaniu ftworzycielá fwego/ grzechem fwym/ przywiodł ná włytek świat táki y tak wielki grzech/ iż my [...] ieftefmy z przyrodzenia fynowie gniewu *BibRadz* *6v.

»przywieść sobie do towarzystwa« (1): Vmysłilem/ prawi [*Salomon*]/ przywieść iá [*mądrość*] łobie do towarzystwa [*adducere mihi ad convivendum Vulg Sap* 8/9] *SkarKazSej* 657b.

Szereg: »napędzić i przywieść« (1): powyadayacz mv bicz mala nyefkodliwa rzecz fzvyadecztwo vidacz za krzefczyanynem przeczywko poganynowy. A them pozithek dobri łfoby y thowarziłfowy napędzicz y przywefcz *LibMal* 1548/144.

Przen (4) : Obacz iáko poślufzeńftwo [*Abrahamá*] światá włytkiego wybáwienie przywiodło/ iż zá oná powolnością/ wdom fwoy Mefyafzá łobie ziednał *SkarŻyw* 286, 286 *marg*.

W przeciwstawieniu: »odpędzić ... przywieść« (1): Krzyfz Chryftufow prawdziwie świat poświęcił: odpędził ciemności: przywiodł światłość. *SkarŻyw* 399.

Zwrot: »przywieść z sobą« (1): ná ftarość [...] ná mieyfce dobrej á wefoły myfli/ wchodzi w nas zła/ á fmęthna/ á iefzcze nie lámá/ ále przywiedzie s łobá włytki niedoftátki/ włytki niewczáły *GórnDworz* H5v.

2. *Nakłonić, zachęcić, zobowiązać; rzadko: zmusić do czegoś; adducere Vulg, Modrz, JanStat; persuadere PolAnt, JanStat; inducere Modrz, JanStat; alligare Vulg; impellere Mącz; suadere PolAnt; traducere Modrz [kogo, co (żywotne, W przen)]* (383) :

przywieść do czego, do kogo (135:2): *LibMal* 1546/122; *Diar* 48 [2 r.], 67; *BibRadz* 2.*Mach* 4/46; Nullis rationibus potuit adduci, Zadnym obyczáyem do tego fie nie dał przywieść. *Mącz* 96b; *RejAp* 112v; A ciefz fie tym/ iż to rozumiefz pewnie/ iż cie do tego [*do pokładania nadziei w Panu Bogu*] nie przywiodł áni rozum twoy/ áni náuká twoiá/ gdyż iey nigdy nie vczuiefz w łobie bez łáfki Páná tego. A któż cie przywiodł kto nieboraczkú do tego? *RejPos* 289, 247v, 330v; *KuczbKat* 275; *RejZwierc* 254v; Auguftyń ś. powieda/ żeby Ewángeliey nie wierzył/ gdyby go do tego poważność y świádectwo Kościoła Bożego nieprzywiodło. *WujJud* 28; *MycPrz* II C4; A iżbyście wiedzieli/ co mię do pińania rozmow tych przywiodło *CzechRozm* A3v, 71; [*Kato młodszy*] nie dał fię ináczey do prófzenia o Vrząd przywieść/ iedno gwałtowná Rzeczypołpolitey potrzebá. *ModrzBaz* 43v; Málowánia nierządności pełne/ rozmowy y pieśni wżeteczne/ [...] á ktorego wieku/ ktorego pogłowia nieplugáwiá? á kogo do wżelákiego wżeteczeńftwa nieprzywiodá? *ModrzBaz* 53v, 1v, 139; *SkarJedn* 304, 379; O Pietrze Mytniku iáko go Pan Bog do Iálmuzny dawánia przywiodł. *SkarŻyw* 98 *marg*; Bo P. Bog chcąc Kaimá do pokuty przywieść/ łam drugi raz po grzechu łpytác go raczył: Kaimie á gdzie iefł brát twoy? *SkarŻyw* 263; Tá corkę miała Dympnę/ á tákieyże ábo iefzcze wiefzzy vrody: ktorá oná zkrýcie do Chryftuła/ y náuki zbáwienney y do krztu przywiodła/ przez Kapłáná fwego y łpowiednyká *SkarŻyw* 486, 36, 68, 76, 82 [2 r.], 118 (25); *StryjKron* 447, 577; *CzechEpPorz* *3v; *WerGość* 220, 241; *GórnRozm* K3v *marg*; bo niemálfz ták łprofnéy niecnoty/ y ták łzkáradégo vczynku/ do kórégoby chciwość á łákomftwo człowieká nieprzywiodło *KochWr* 32; *ActReg* 47; *Phil* G4, O, O3; *LatHar* 492, 568; [*św. Marek w Egipcie*] włytki Chrefcójány przywiodł do náłładowánia przykłádu fwego. *WujNT* 125, 392 [2 r.], 397; *SarnStat* 1099; *SiebRozmyśl* E2; *PowodPr* 48, 84; *SkarKaz* 418b; *CzahTr* A2; *CiekPotr* 8, 9. Cf *Ze zdaniem dopelnieniowym, Zwroty*.

przywieść k(u) czemu (156): Samfka obec tę rzecz fłyżąc/ Zákrzyknęli táko rzekąc: Trwaymy ftałe w fwey świebodzie K fłużbie nas nikt nie przywiedzie. *BierEz* F, B2v; *OpecŻyw* 84v; *FalZiol* +2; *BielŻyw* 29, 96; *BielŻywGlab nlb* 14; *MiechGlab* 87; *LibMal* 1543/73v; *ComCrac* 22; *RejKup* d5v; *RejKupSekl* a3v; *KromRozm I* Lv, L2v, O; *MurzHist* E, E3v, V; *MurzNT* 78v; *KromRozm II* i2; *KromRozm III* Bv; [posłowie mówili] Ty też swowolne, ktorých więcej bywa, rozpustność sama a nałóg zły [...] łacno przywiedzie ku łupom, ku najazdom, gwałtom *Diar* 67, 48 [2 r.], 68; *GliczKsiąż* O, O2v; *GroicPorz* z3; *RejWiz* 133v, 156; A załz przywiedziełz Iednorozća ku oránium ná lecu twoim? *Leop Iob* 39/10, *Rom* 10/19; *BibRadz I* 2a marg, 106b marg, 2.Esdr 9/29, I 346; To iż ku W.M. ták piżę/ miłość moiá przeciwko namilżey Pátryey náłzey/ mnie k temu przywiodłá *OrzRozm* A4v, A3v; Alexánder Dáriufa krolá mocnego á wielkiego przepłóżył y ku thyłu podánium przywiodł. *BielKron* 267, 44, 121v, 180, 188v, 189v, 190v (14); Nullo frigore adducitur, ut capite operto sit, Zadne žymno k temu go nie może prziwieść. *Mącz* 96b; *LeovPrzep* A3; *RejAp* 113, 114; *GórnDworz* S4, Ee7, Kk2v, Kk5v, Kk7, Ll8v; *HistRzym* 83v; *RejPos* 208v, 326v; *KuczKat* 155; Tenći [rozum] tve wżytki fprawy nadobnie rozwiedzie/ A ku wdzięczney ftałości fnádnie cie przywiedzie. *RejZwierc* 180, 56v, 81v, 147; *WujJud* 199v; *RejPosWstaw* [143²]v; *BudBib Num* 14/36, 2.Esdr 9/29; *CzechRozm* 3, 68, 95, 146; *PapPan* Dd3; *ModrzBaz* 53v; Bo tácy zmowę z czártem máiąc/ w niey Bogá y wiáry S. záprzec fię mułżá: y niepierwey ku posłudze y pomocy fwey czártá przywiodá/ ałz mu táką wczynią iáwną/ ábo táiemną przyśięgę. *SkarŻyw* 173, 178, 595; *ArtKanc* B12v; *Phil* G4; *WujNT Rom* 10/19. Cf *przywieść z czego ku czemu, Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwroty*.

przywieść z czego ku czemu (1): Iáko Pan z onych ofiar zakonnych wymyflnych myał ludzi przywieść ku vznánium prawdy Ewányeliey fwiętey. *LubPs* P5v marg.

przywieść na co (53): *BierRozm* 5; Nigdy by cie był Legát na odprżyśiężenie nieprzywiodł/ gdyby ty był niebłádzil. *MurzHist* G3v; *Diar* 37; *GliczKsiąż* O5v; [Medea] przywiodłá Iazoná ná przyfięgę/ chceli doftác złotego runá/ áby iey wiernym á prawdziwym małżonkiem był *BielKron* 54v; ktory to lud/ Thomás Myncarz/ w ziemi Turyńfkiey/ po nie iákim rofterku z ftárfzymi fwymi/ náte Sektę przywiodł *BielKron* 198, 6, 13, 59, 62v, 129, 209v, 234; *RejAp* 101v; ná czo wżytko [tj. słuzenie, popisowanie się, wzdychanie]/ ollepionego miłofciá człowieká/ then okrutny zwirz białągłowá przywiedzie/ ktora ieft chćiwłza krwie/ niż Tigris żwirzę. *GórnDworz* Dd4; *RejPos* 70v, 73; *RejZwierc* 18, 49, 50v, 53, 83, 201v, 220v; *BudBib 2.Par* 6/22; *SkarŻyw* 274; *StryjKron* 100; Niektórzy Mądrość y *artem regiam* to zowá, niezgody między poddánemi fwými wpułczác, áby ich ná podatki rychléy przywiedli. *SarnStat* 121. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym, »gwałtem przywieść«, »na wiare przywieść«*.

przywieść w co (12): *RejPs* 178; *SeklWyzn* 3; Oto fłyżyżłz iż [bestia] przywiodłá wżytke krole ziemfkie w cudzołoftwo do siebie/ á opoiłá winem plugáftwá fwego *RejAp* 141; iż duchowie fprzeciwni záwždy około thego hárcuiá/ dziwnemi fpráwami fwymi/ iákoby nędznego człowieká przywiedli w złá fpráwę/ w zły á w fwowolny żywot *RejPos* 115v, 131; *RejZwierc* 190v. Cf »przywieść w grzech«, »w posłuszeństwo przywieść«, »w społeczność wiary przywieść«.

przywieść przez kogo, przez co (7): *Leop Rom* 10/19; *BibRadz 4.Reg* 21/16; ktemu teżełmy przez Pofélftwá/ y przez ziązdy fwe Krolá Polfkiego przywiedli/ áby on Seym w Piotrkowie fłóżył *OrzRozm*

Bv; *BielKron* 443; *SkarŻyw* 486; tak też y tá wtora [*bestia*] do tego/ obywátele źiemie przywiodłá przez fwoie zmyśłone cudá/ y kłamliwé áby fie obrázowi pirwłzey beſtiéy/ [...] kłániáli. *NiemObr* 161; Ia przez nienarod ku zazdroſci was przywiodę/ przez narod nierozumny zágniwam was. *WujNT Rom* 10/19.

przywieść czym (49): *OpecŻyw* 184; *MiechGlab* 87; SNadz tak złemu dorádziłá złóć iego/ áby bez zakonu żył [...] A wielkiem pochleptwem/ przywiodłá go ktemu/ áby fie ſam włobie kochał przepomniawłſy bogá *RejPs* 53; *KromRozm I Lv*; *LibMal* 1551/159v; *KromRozm III Bv*; *OrzList* g4; *BibRadz* *4v; Bonifácius Papieź chytróciámi á przewrothnoſciámi ſwemi przywiodł Cefárzá onego iż mu przyłádził zwirzchnoſć nád inymi kołcioły *RejAp* 77; *GórnDworz* M7v, S4, Ff6, Kk7; *RejZwierc* 134v; *BiałKaz* C4, F4v; *ModrzBaz* 43v; *SkarŻyw* 183, 207, 262, 274, 310 (8); iż też o to ich oſzułtwo kłá ie Biſkup/ chcąc ie tym przywieſć do vznánia błędu ſwego y do pokuty. *WerGoſc* 220; *OrzJan* 87. Cf *Zwroty*.

cum inf (2): Długoź mi Oycze/ ſwe vłzy chceſz ſtáwić Od lutoſci zámknione/ Co cię przywiodłá nas od złego zbáwić/ A członki wſwięcone Drogå krwiá polać/ [...]? *GrabowSet* E2; *SarnStat* 1070.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym z zapowiednikami: k(u) temu* (49), *do tego* (37), *na to* (22); *że, iż* (72), *aby, żeby, iżby* (55), *zaimek względny* (5), *jakoby* (1), *ut* (1)] (134): *OpecŻyw* 19v, 47, 83v, 184; *BielŻyw* 99; *RejPs* 53; Ato obieczyemy radám náſſem y poſlom ziemkie^m Korony Polskiej, ze na ten Rok przywieſcz chcemy Poddane náſſe Xięſtwa Wielkiego Litewkiego aby iednoſtayną obronę zkoroną Polką przeciwko ſpolnemv nieprziiacielowi na graniczach dzierzeli. *ComCrac* 11, 11v; *LibMal* 1546/122, 1548/138v, 1551/159v; *ConPiotr* 33v, 34; *HistAlHUng* A2; nye przeto Luter álbo náuka yego dobra/ iż nas ktemu przywyodłá/ iż ſye około piſmá y ſłowá Bożego pilnyey obyerały. *KromRozm I L2*, K2v; *MurzHist* R; Powieźcie iłz go vczniowie iego/ wnocy przyłzedwłzy/ gdychmy ſpali/ ſá vkradli/ a gdzieby ſię to ſtaroſty doniołło/ przywieźiemy go/ że temu v wierzy *MurzNT Matth* 28/14, s. 78v, 163v *marg*; *DiarDop* 116; *GroicPorz* q4v; Ale on czárt chytry wáź nie zámieſzkał tego/ Zaźrzác mu [*człowiekowi*] oney łáſki/ przywiodł gi do tego/ Ze ony powinnoſci fwoie wſzytki złamał *RejWiz* 36v; *Leop Eccle* 3/22, *Is* 18 *arg*; mnieć tego iełt žal/ że ci Grámmátykowie ſwymi wyłzpoconymi ſłowý/ zacnych domow ludźie w Polſzcze k temu przywiedli/ *ut ſint oues abſque paſtore* *OrzList* g4, h3v; *BibRadz* *4v, I 138d *marg*, 4.Reg 21/16, I 346; *OrzRozm Bv*; A gdy to vproſili v krolá y krolewny/ przywiodłá ie ná to iż iey muſieli przyłádz nic mu złego nie myłlić. *BielKron* 28, 50v, [85²]v, 101v, 111, 112 (21); *Mącz* 241c; *OrzQuin* C2v; *SienLekAndr* a2v; *RejAp* 77, 112v, 115v [2 r.]; *GórnDworz* E4v, M7v, Q5v, Y, Bb7, Ff6; *RejPos* 64, 71, 101; *RejPosWiecz*³ 97; *HistLan* C2, Dv; *KuczbKat* 300; Ale tu náſze Syreny ſwiátá tego iłcie nie trzebá im głoſno ſpiewáć/ [...] áni fie obaczyłz kiedy fie zánurzyłz á z okręthu ſpádnieſz/ á ſnádnie cie przywiedzie on pan Syrená nie ſpiewáiąc ná co będzie chciał. *RejZwierc* 83v, 35, 53, 70, 134v, 200, 202v; *BielSpr* 3v, 42, 66v; *RejPosWstaw* [143²]; *BudBib* B, 2.Mach 4/34; *BiałKaz* Bv [2 r.], C4, F4v; *CzechRozm* 146; *ModrzBaz* 121v, 143v; iáko gdy go [*Piotra*] Chreſciánie do tego áby z Rzymu vchodzil/ á ielzcie ſię dla koſciólá Boże⁸⁰ záchował/ przywiedli/ przed bramą Lácińſką/ Pan Ieżus mu ſię vkazał. *SkarJedn* 88, 353; *Oczko* A2; áni ſye iuż da [*Bóg*] przywieſć/ áby ſmutnemu Láłkę ielzcie okazał ſłudze fwoiemu? *KochPs* 113; *SkarŻyw* 15, 46, 142 [2 r.], 200, 361 (13); *StryjKron* A3v, 385, 617; *CzechEp* 74, 132; *NiemObr*

161; *WerGośc* 257; *GórnRozm* K3v; *ActReg* 74 [2 r.]; *Phil* Dv; *KochFrag* 42; które przykłady was przywiodły/ że Turczynowi vfaćie? *OrzJan* 17, 57, 87, 116; *WujNT przedm* 1; *SarnStat* 110, 985, 1012; *GrabPospR* Kv, K4; *PowodPr* 57; *SkarKaz* 421b.

W przeciwstawieniach: »odwieść (5), upłoszyć, wyrwać ... przywieść« (7): owfzekić ta niewiafta [*kananejska*] może każdego od rofpaczy wyrwać fwę przykładem/ może każde⁸⁰ przywieść/ aby fám choc by télz był płem i wfzech nágrzélzniefzēm do pana wołál zwiarą *MurzNT* 78v; *GroicPorz* z3; A tego ktory ielt tym fwiátem zábáwiony bá nie tylko ftráchem [...] fnádnie vpłofzyć może/ tákże go téz ledá czáčkiem ná co chce przywieść może. *RejZwierc* 134v; Prozna to koniecznie o tym myflić/ iákobyś ie odwieść miał od ich błędu záltárzálęgo/ á przywieść ku wierzeniu w Iezufá Chriftufá vkrzyżowánęgo. *CzechRozm* 68; *CzechEp* 339; *CzechEpPORz* *3v; *ZawJeft* 40.

Zwroty: »przywieść ku grzechowi (*a.* zgrzeszeniu), w grzech, do grzechu, o grzech« [*w tym: czym (1)*] = *peccare facere* *Vulg*, *PolAnt* [*szyk zmienny*] (5:4:2:2): *WróbŻółt* oo4v; zés ták czynił/ ábys mię ku gniewu poruffyl/ y przywiodłés o grzech lud Iiráelŝki *Leop* 3.Reg 21/22, 4.Reg 21/11; Niewiáftá námowioná od wężá przywiodłá człowieká ku zgrzeŝzeniu. *BibRadz Gen* 3 *arg*, I 58d *marg*, 4.Reg 10/29, 2.*Esdr* 13/26; Y rzekł [*Mojesz*] do Aaroná/ coć vczynił ten lud/ ižeś gi ku temu wielkiemu grzechu przywiodł [*ut induceres super eum peccatum maximum* *Vulg Ex* 32/21]? *BielKron* 34v; *RejPos* 49v; *BudBib* 4.Reg 23/15; Wfzytká piekielna moc/ o ieden grzech ŝmiertelny niechčácego Chrzeŝciániná/ á w zbáwieniu fwym czuynęgo przywieść nie może. *SkarŻyw* 36, 444; *WujNT* 845.

»gwałtem, mocą przywieść« [*w tym: na co (2), ku czemu (1)*] (4:3): Szláchtá Kárdynálá poimálá/ á Krolewnę oblegli chcąc iá ku flubu mocą z Edwárduŝem przywieść *BielKron* 221v, 177v, 184, 291v; [*Scypio Rzymiany*] gwałtem ná to przywiodł/ áby zálie tę fprawę ná fie wzięli/ ktorá im przodkowie ich zoftáwili nápiŝaná w kfięgi *BielSpr* 3v; *SkarŻyw* 274; *OrzJan* 116.

»namowami (namowá), napominaniem przywieść« [*w tym: do czego (3), ku czemu (1)*] (5:1): [*Jan Walencik zeznał że*] Iacuba ze Lwowa ku fálŝchiwemu fzwjadecztwv przeciwwko fcheraphedinovi Thurkovi namowamy fwymy yeft przywyodl *LibMal* 1548/144, 1548/138v; *RejAp* 112v; *SkarŻyw* 368; *StryjKron* 722; Któz nas do tego namowá fwoiá przywiedzie/ álbo który Bóg/ bo człowiek temu nie zdoła/ zárečzy zá wieczny z nim [*z Turkiem*] pokóy? *OrzJan* 9.

»ku poŝluszeńŝtwu, do poŝluszeńŝtwa, w poŝluszeńŝtwa przywieść« [*w tym: czym (1)*] (5:3:1): Potym [*papież Paschalis wtóry*] vczyniwfzy ŝynod/ przywiodł gwałtem zálie miáftá ku Rzymŝkiemu poŝluszeńŝtwu w Emiliey/ ktore fą: Plácencya/ Pármá/ Muⁿtyná/ Bononia/ ábowiem fie były obrociły do Arcybifkupá Ráwenátŝkiego. *BielKron* 177v, 129v, 177, 443v, 448v; *RejPos* 72v; *SkarJedn* 259; [*Skirgajło z Witoldem*] wfyfłtkę Ruŝ/ [...] z onych burd vfpokoiili/ y do poŝluszeńŝtwa Iágełowego y wielkiego Xięftwá Litewŝkiego przywiedli. *StryjKron* 477, 330.

»proŝbą [*do czego*] przywieść« (1): y kochał fię [*ŝw. Piotr*] w onym ták gorácy m nabożeńŝtwie Rzymianow: ktorzy do tego [*do napisania Ewangelii*] Márká S. proŝbą fwoiá przywiedli. *SkarŻyw* 362.

»(swym) przykładem przywieść« [*w tym: do kogo (1), ku czemu (1)*] (4): *BierEz* 14; Alexánder (mniemájąc áby [*Martyna*] roŝkazániu ięgo dofyc vczyniĆ/ á wiele innych Chrzeŝcián do ięgo Bogow

fwym przykładem przywieść chćiała) y pięknymi fłowy y obietnicami wżywał iey/ áby fię Apollinowi pokłoniła. *SkarŻyw* 20, 142; *StryjKron* 146.

»do wiary, ku wierze (a. nabożeństwu wiary), na wiare, pod wiare, w społeczność wiary przywieść« [w tym: czym (2)] [szyk zmienny] (16:3:1:1:1): *OpecŻyw* 176; Bos ty mnie z niczego wczynił/ Tys mnie odkupił/ tys mie do wiary twoiey fwiętej prziwiodł *TarDuch* D5; *BielKron* 176, 291v; *RejPosWstaw* [143²]; *BiałKaz* F4; *SkarJedn* 166; [stolica] Cárogrocka iáko od mátki fwey odstąpiła/ ták przekłętwo niepłodności wzięła: iłz żadnych Pogáninow potym do Wiáry S. nie prziwiodła/ áni przywodzi. *SkarJedn* 398; W Helelponcie v Lámpfaku było miáłteczko iedno Tenia/ w ktorym ludzie zaflepieni w pogánftwie/ nie dáli fię do wiáry Chrześciańfkiey przywieść. *SkarŻyw* 235, 102, 310 [2 r.], 368 [2 r.], 517, 536, 600; *StryjKron* 146; *CzechEp* 339; SWięty Duchu záwitay k nam/ [...] Tys dziwnym cudem swoim/ ięzyki rozneimi/ Pogány przywieść raczył/ w fpołeczność wiáry świętey *ArtKanc* H5; *WujNT* 222; *SkarKaz* 417a.

»zasię [= na powrót] [ku czemu] przywieść« (3): zdało się mu [*Eliaszowi*], że wszytcy odstąpili od Boga a wždy scandalum się czynić nie bał, jeno aby mógł lud ku prawdziwej nauce zasię przywieść. *DiarDop* 103; *BielKron* 177, 177v.

»do zgody, ku zgodzie, w zgodę przywieść« (1:1:1): Oto teraz w Trydenćie Biskupi záśiedli/ Aby lud roftárgnióny ku zgodzie przywiedli. *KochZg* A4; *GórnDworz* Ff; Do ktorey zgody/ [...] niektorzy Grekowie przywieść fię nie dáli. *SkarJedn* 263.

Szeregi: »przywieść i namowić« [szyk 1:1] (2): Kthorą [godność do kapłaństwa] iefliby fyn wfobyemyał/ w imyę boże ocyec káždy ma go ná nye przywyesc y námowić. *GliczKsiqz* O5v; *SkarKaz* 418b.

»pociągnąć a przywieść« (1): A bez Pána nie mozem nic czynić dobrego. Aż Pan kogo pociągnie á przywiedzye ktemu *RejWiz* 133v.

»przywieść i przywrocić« (1): [Bóg zesłał swego Syna] ktoryby ludzye ták záfzle y záginęle náuką fwą fwyętą y zbáwyenną ku vznányu bogá práwego/ á wypełnyányu woley yego przywyodł y przywrocił. *KromRozm III* Bv.

W przen (1) : VMył then moy przełożenia thy[ch] ksiąg lekarzkich z łacińfkiego ięzyka na polski, [...] dwie ofobliwy przyczyny k temu przywiodły. *FalZioł* +2.

Przen (2) :

Zwroty: »przywieść na posłuszeństwo« (1): Ktora [*Wisła*] połknęła ftrumieni ták siła/ Y z rzekami fię wielkimi zbráciła. Y kádehy/ ktora do niey pełną piła/ Káżdą fpełniła. A wfzákze iednáki iest w groźnym tárásie/ V Zuławianow/ ma to fzpaki ná fię: Y przywiedli iá/ odiáwłzy fzaleńftwo Ná połfufzeńftwo. *KlonFlis* G3.

»przywieść w zgodę [co z czym]« (1): Ale będąc w Rocie iednego Włochá ná Witebku przywiodwłzy wzgodę *Martem armis rigentem cum mufis*/ nápiśalem kfięgi niemále łacińfkim ięzykiem/ ktorym iest Titul *Sarmatiae Europae Descriptio* *StryjKron* A3v.

3. *Doprowadzić kogoś a. coś do czegoś; adducere* *Mqcz*, *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*, *Calag*; *deducere* *Vulg*, *Modrz*, *JanStat*; *reducere* *Modrz*, *JanStat*, *JanPrzyw*; *ducere*, *provocare* *Vulg*; *revocare*, *traducere* *Mqcz*; *redigere* *JanStat*; *trahere* *Cn* [w tym: kogo, co (312)] (331) :

przywieść do czego [w tym: *ad aliquid* (2)] (43): [mierność] nie czyniąc gwałtu żadnego człowieczy woli/ pięknym kłthałtem przywiedzie ią do łtateczney dumy *GórnDworz* Ff6v; *RejPos* 223v; [wielka moc jest] ciála ludzkie/ yuż w proch obrocone/ łowem w łkrześć [!]/ y do prawdziwey mocy/ władzey/ cáłości/ dołkonałey przywieść/ ták iákcie teras łą. *BiałKaz* E2v; [do wód obrócić trzeba choroby z przyczyny zimnej a gorącej pochodzące] iellli nie ták opánuią ciála/ coby ie do łuchot/ á ołtátniéy łłábości przywiodły. *Oczko* 13; *NiemObr* 140; *ActReg* 147; Trzebá tedy było [...] te fałzerłtwá odkryć/ y ták łzkodliwym błędóm zábieżeć: á piłmo ś. ták łrodze od nich popłowane y pogwałcone/ do łwey łzczeróści przywieść *WujNT przedm* 8; *SarnStat* 1068; *PowodPr* 81; *GrabPospR* Nv; Day mi táką ręką vderzyć łię w ty pierśi: żebych iuż z nich wybić włzytki złe myśli mogł/ [...] y do wykonánia dobre włzytki połtánowienia przywieść *SkarKaz* 353b. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwroty*.

przywieść ku czemu (52): Dziewiątego dnia kamien[ié] [...] będą na częłci złupány/ a iedna drugą bijątz rozłupi ij przywiedzie ku złłczépaniu. *OpecŻyw* 193v; á krol ma w noczi myłłić o łprawie ludu łwego, á wednie to myłłenie ma ku vczynkowi przywiełć. *BielŻyw* 166, 45, 84; *BielKron* 184v; Ad manus rem revocare, Ku zwádzie rzecz prziiwiełć. *Mącz* 505c; Ale iż fye z guzów á z gruzeł ładzele czynią/ potrzebá nam rozmowić o nich czymby ie rozgániác álbo ku zbiéraniu przywiełć. *SienLek* 128v, 82, S[ss]v; *RejPos* 2v; *RejZwierc* 250v; ktory [szatan] łie może y w Angiolá łwiátłóści odmienić/ áby thák wiárę náłzę mogł ku wátpliwóści przywiełć/ álbo nieiáko zniłzczyć. *WujJudConf* 205; *Oczko* 13; [Arystoteles mówił:] KROL IEDEN, iednołci rychłéy dogodzi; [...] Dáiac znác/ że inłzé rzeczy łácniéy ku ziednoczeniu przywiełć/ gdy rózných narodów ludziem ieden Król pánuie *SarnStat* 111, 901, 904. Cf *przywieść komu ku czemu, Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwroty*.

przywieść komu ku czemu (2): A włzędy gdzież go [Apostołowie Chrystusa] kolwiek prołłili/ áby im wyłóżył łłowá łwoie łwięte/ [...] závždy im przywiodł ku rozumieniu káżdą táiemnicę łwoię *RejPos* 126. Cf »ku końcu przywiełć«.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: *k temu* (4), *do tego* (1), *tak* (2); *iż, że* (5), *aby* (2), *iżby* (1)] (8): Krol [...] ktemu ma rzecz przywiełć/ mali v nas być dobrze/ áby tá zwierzchnóć Kłięża [...] coby nalekłza á naznołnieyłza ludzióm byłá *OrzRozm* H4; *GórnDworz* S7v, Z2v; *WerGołc* 250; A łnadż mogłoby łię do tego przywiełć/ iżby żadna *Sęsio* proźna nie byłá. *GórnRozm* M4; *ActReg* 22; nie iedno łzkoły y Akádemie [Rzymianie] budowáli, ále ták dálece rzeczy przywiedli, że oná włzyłtká powagá, oná łławá y zacnołć Gréciiéy włzytkiéy, [...] przy Rzymiánách zołtálá. *JanNKar* C; *SarnStat* 1003.

Zwroty: »do celu przywiełć« (1): A prołzę áby W.W. [...] dopomogli, iákoby tá praca moiá ná łwym mieyłcu zołtálá. [...] gdyż W. Wieleb, té rzeczy do łwego portu y do celu przywiełdz łmogá. *SarnStat* 834.

»ku dołkonałóci, do dołkonałóci przywiełć« = *ad perfectum adducere* *Vulg* [szyk zmienny] (4:2): *CzechRozm* 94, 94v; *SkarŻyw* A5; *CzechEp* 115; Abowiemci łłtáie łię odrzucenie przełżłego zakonu: dla łłábołci niepożytku iego. bo zakon niczego nie przywiodł ku dołkonałóci: ále *tylko był* wprowadzeniem do lepłzey nádzieie *WujNT Hebr* 7/19, Ccccc4v. [Zawsze przekład tego samego tekstu.]

»w egzekucją, ku egzekucyje, ad exequutionem przywieść« (4:1:1): *BiałKaz* K4 [2 r.]; [*król Zygmunt August*] łtarał łie o to, aby to wykonał, y ku exequutiéy przywiódł, ná co byl obowiązan. *SarnStat* 101, 277, 497, 846.

»w klubę [czego] przywieść« = *podporządkować zasadom* (1): ácz to [*potrzebę dalszej pracy*] oni [*tłumacze biblii brzeskiej*] tam o Ebraizmiech (iako ie zową)/ aby ie wklubę nalfzego ięzyka przywieść rozumieją. *BudBib* B3.

»przywieść w (pierwszą) klubę, do kluby« (2:1): A náłtało łákomłtwo y łwawola wielka/ Wzgárdá Sądów/ zuchwałłtwo/ y włzeteczność wólzka. [...] Tобы trzebá nápráwić/ y przywieść w łwá klubę *KochZg* B; *KarnNap* F2v; *GrochKal* 24.

»ku (dobremu *a.* łaskawemu, *a.* słusznemu, *a.* swemu) końcu(-owi), do dobrego (*a.* lepszego, *a.* słusznego) końca, ku ostatecznemu skończeniu przywieść« = *ducere ad terminos Vulg* [*w tym: komu* (1), *czym* (2)] [*szyk zmienny*] (13:7:1): *OpecŻyw* 125; Czáfem łie też nas nádrazni y człowiek nıkczemny/ á y wodá y ogień vtrápi nas ále on [*Bóg*] to przedłie włłtyko ku dobremu końcu záwždy przywiedzie. *RejPs* 95v, 48v, 150v; *RejWiz* 49; *Leop Iob* 38/20; *LeszczRzecz* A6v; Abowiem oni dokończá łpraw ich złóściwych y przywiódá ie ku ołthátecznemu łkończeniu [*et qui perficient novissima eius*]. *BibRadz* 4.*Esdr* 12/25; *BielKron* 209v; *RejPos* 26, [279]v; *RejZwierc* 139v [2 r.]; *Oczko* 27v; *ReszHoz* 139; *ActReg* 147; *LatHar* 682; [*ustawiamy, aby starosta*] obiéránié nowe⁸⁰ vrzędniká/ zá złéceniem tegóz Wielmożného Woiewody Krákwólkiego łzłáchcie złóżyć/ y ono do łłufzného końca przywiédzł mógl/ y władzá tę miał. *SarnStat* 1217, 1020, 1026, 1216.

»w(e) złe mni(e)manie przywieść« (4): ktore [*Pismo łwięte*] tym łopłobem niektorzy chytróściá łzátáńfká opoieni/ chcá we złe mniemánié wierzących przywieść. *CzechRozm* 148, 137, 222, 222v.

»w ohydzenie przywieść« (1): Iáko to teraz Kátholicy czynią/ ktorzy píłmu ł. bez wftaw kołcielnych niechcá nic wierzyć: [...] Chcąc tym łpłobem błédy łwe y wymyłły w ludzi włzrobować: á łłowo Boże w ohydzenie y zniłzczenie przywieść. *CzechEp* 131.

»przywieść w podejzrzenie« [*szyk zmienny*] (3): Ktore [*pożądliwołci i namiętnołci*] włłzytkie/ ma łobie [*człowiek*] przywieść w podejzrzenie: y ták o nich rozumieć/ iáko o głównych nieprziációlách łwých *CzechRozm* 227; *CzechEp* 215; [*Antychrył*] odwiódłzy ludzi od łczyrołci łłowá Bożego/ y [*píłmo*] ł. przywiódłzy w podejzrzenie do báłni/ plotek y wym[ył]łłow ludzkich záwiódł *NiemObr* 165.

»do pomiernołci, ku pomiarkowaniu, ku (prawej) mierze, w swá miarę przywieść« = *ad certos moderationis fines reducere JanStat* [*szyk zmienny*] (1:1:1:1): *KochZg* Bv; *Temperare calamum*, Ku práwey mierze prziiwieść aby dobrze píáło. *Mqcz* 443a; *Theopompus* krol Spártáńłki przełóženłłtwo krolow do nieiákiey pomiernołci v Lácedemończykow przywiódł *Phil* Q; *SarnStat* 274; [*Mowy* 115].

»do poprawy przywieść« (1): gdyż wodá łkóre łátwiéy zágrzeie/ rozpárzy/ otworzy/ wyłłsie/ potwiérdzi/ y do popráwy prędzéy przywiedzie. *Oczko* 27.

»w (dobry *a.* pierwszy) porządek przywieść« = *in ordinem deducere Modrz* (3): W téyći łáméy [*społecznej zgodzie*] nádzieia/ że łye przy łwobodzie Swéy dawnéy zołtoicie/ y drogę naydzieicie/ Iáko w píérwly porządek włłzytko przywiedziecie. *KochZg* B; *SienLek* 164v; *ModrzBaz* 25.

»do jednej (a zgodnej) sentencyjej, na jedno wyrozumienie przywieść« (3:1): Gdyż tedy to baczymy/ iż ty wżytki przezwiłká wieczrzey Páńńkiey łą prawdziwe/ [...] á widzą fie łobie być iákoby ná piérwzym weźrzeniu nieiáko przeciwné y rozne/ potrzebá ieft wżytki ná iedno wyrozumienie przywieść. *RejPosWiecz*³ 96v; A ieflibyłmy ich [sentencyj, zdań i rozumień senatorów] do iednéy á zgodnéy sentencyi przywieść niemogli/ tedy przy tych concluzya náłzá zoftáwác ma/ którzyby fie nabliżey ku wolnościóm/ prawóm/ á zwyczáióm/ wedle praw káždéy ziemie y dobrému R.P. fklániáli *SarnStat* 47 [idem] 46 [2 r.].

»do (prędszego a. słusznego) skutku, ku (słusznemu) skutkowi (skutku), w skutek, ad effectum przywieść« = *ad effectum perducere* *Modrz; promovere ad effectum* *JanStat* (11:8:1:1): *GroicPorz* v; Dárius Krol Perłki dekret Krolá Cyrullá przodká łwego/ o budowaniu kościoła Bożego w cále záchowywa/ y ku skutku przywieść każe *Leop* 1.*Esdr* 6 arg; *BiałKaz* K4; częłtoby się trafiály bárzo zawiłkane trudnoći/ gdyby káždy co mu się naylepszego widzi ku skutkowi przywieść chciał. *ModrzBaz* 25, 2, 144; Ty [Panie] do skutku małz przywieść przedsięwzięćie moje *KochPs* 202; *StryjKron* 762; *CzechEp* 414; *OrzJan* 93; *SarnStat* 54, 117, 360, 918, 1012 (8); A połtanowiłwzy Conłtitucyą o tym/ iuż łácno *ad effectum* przywieść *GrabPospR* N3v, Nv; *VotSzl* D3; [*GrzegŻarnPos* 1597 20 (Linde)].

»ku piérwzemu [czemu] przywieść« = *przywrócić poprzedni stan* (2): My brát Lódwik z Erlichássen [...] przez cáłość pokoiu [stosunki między Zakonem a królem polskim] ku piérwzemu łtanu chcąc przywieđdz łpokoinému [*ad statum cupientes deducere* *JanStat* 864]/ [...] obiecuiemy [...] *SarnStat* 1086, 13.

»do upadku przywieść« (1): gdy [choroba] wzięwłwzy łye od iednégo mieyłcá [tj. głowy, serca albo wátroby] drugim poda/ y ciáło wewnątrz y po wierzchu olłábiwłwzy/ á zefzpeciłwzy/ do vpadku przywieđzie *Oczko* 12v.

»zasię, znowu przywieść« [w tym: ku czemu (1)] = *przywrócić; reducere* *Vulg* (2:1): *Leop* *Ier* 33/11; *RejPos* 291; Wider einſetzen ins Reich. Zásię włádzic ná páńłtwo. Z nowu przywieść dźierzenie. Restituere in regnum. *Calag* 567a.

»[co] do zdrowia przywieść« (1): potym Wołowiec nogę miążłzą á włów pełną máiac/ kilko dni płókawłwzy/ á do zdrowia przywiódłwzy/ náłzym ludziam ták łzczęłnie pokazał *Oczko* 12.

Szereg: »przywieść a obroćic« (1): A iż teź to pewnie wielz/ z nieodmiennych obietnic iego/ iż on tho [doświadczenie stałosci twojej] tobie zówždy ku dobremu kończowi/ á ku wielkim pociecham/ przywieść á obroćic bęđzye raczył *RejPos* [279]v.

»przywrócić i przywieść« (1): zdáło fie nam byđz potrzebno/ ábyłmy to [stosowanie praw] wedle powinowáctwá y opifánia náłżégo tu ná tym łéymie nápráwili/ y ku piérwzemu łpofobu przywróćili y przywieđli [ut hoc ipsum ... restitueremus ac reduceremus *JanPrzyw* 55] *SarnStat* 13.

a. O osobach: sprawić, że ktoś czegoś dozna, osiągnie coś, stanie się jakiś [w tym: kogo (189), co (Przen) (7)] (206) :

przywieść do czego (41): *RejWiz* A8, 86; *SarnUzn* B7; bezecne pijańłtwo/ do czegożeś ty to mnie przywieđłó/ iż oto márnie/ á łromotnie gárłó dáć mułżę. *GórnDworz* S7 [idem *WerGość*]; *ModrzBaz* 68; Krotki ten wiek łwiáta tego/ ktory tráćim/ y máłe ty męki ktore ćierpiem/ do

wielkiego nas wefela/ y nie przeżytych rołkołzy przywiodą. *SkarŻyw* 63; [*Epifaniusz*] prągnął wnetże być Chrześcíaninem: y prosił Lucyaná: áby go do tego przywiodł *SkarŻyw* 452, 74, 490; *KlonŻal* C4; *WerGość* 248; *KochProp* 16; *OrzJan* 110; *LatHar* 686; *SiebRozmyśl* E3; Pátrzcie do iákich doftátkow/ y bogactw/ y wczáfow tá was mátká [*tj. ojczyzna*] przywiodlá/ á iáko was ozłóciła y nádála *SkarKazSej* 666b. *Cf Zwroty*.

przywieść z czego (1): A on zonych obłędliwości ich przywiodł ie zláski fwey ktemu iż zrozumieli drogę kthora ie miała do oliádłóci ich flulfnych doprowadzić *RejPs* 159v.

przywieść k(u) czemu (65): Smyluy fya tez myli panye nad onimy. Ktorzi przełmya w grzech vpadly a ktorem ya fwa nyektora prziczina ku zlóscy przywiodl. *BierRaj* 19v; Powiedzże nam miły bráchu/ Co cię przywiodło ku śmiechu. *BierEz* B2; *PatKaz II* 62; *RejPs* 59v, 167v; *MurzHist* A3v; Widziłf kczemu cye przywyedzycie tákowy wykład piłmá piłmem/ iż álbo okrutnye błádzic/ álbo wždy ku wątpliwości przyłc/ [...] musiłf. *KromRozm II* r3v; *GliczKsiqz* Q2; A ták moy miły brácie vcż fie tey mądrości/ Ktoraby cie przywiodlá ku sławney zacności. *RejWiz* 80; *Leop Hebr* 2/10; *BibRadz Ps* 89/12; [*Mojżesz*] fwoie blifkie ciełzył á vpominał łágodnemi słowy áby rzewniwości przeftáli/ by theż łámego k niey nie przywiedli. *BielKron* 45v, 215v; *GórnDworz* Ff8v; *HistRzym* 86v; Ale teraz zálię niewiálty niektore ku wietfzemu nas zádziwieniu przywiodły/ kthore rániuczko były v grobu iego *RejPos* 111, 322v; *BudBib Bar* 2/23[26]; *CzechRozm* 172; *ArtKanc* E7v; *CzahTr* C4. *Cf przywieść od czego ku czemu; ku czemu za czym, Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwroty*.

przywieść od czego ku czemu (1): Ex feritate ad mansuetudinem traducere, Od bełtialfkiey grubości ku luckości y ochędożności *przywieść Mqcz* 120d.

przywieść ku czemu za czym (1): Prorok tulfy zebráníu ludzkiemu iż fie pan Bog miał vkázác oczywiłcie zrozumiawłfy vpadek ludzki/ á *przywieść* człówieká ku wífemu dobremu zá odkupieniem fwoiem. *RejPs* 96.

przywieść na co (12): *WróbŻółt* 118/139; Bo mógł był Bog odmienic iego [*Adama*] przyrodzenie/ A gdyby chciał ná lepże *przywieść* go baczenie. *RejWiz* 133v; *RejPos* 266v. *Cf* »*przywieść* na hak«, »*przywieść* na potępienie«, »na sztych *przywieść*«, »na upadek *przywieść*«.

przywieść o co (5): Tá rzecz bárzo obrázila y o wielki fráfunek przywiodlá S Papieżá Mikołaiá *SkarJedn* 219; obáczmy/ iefli [*chory nie jest*] wątroby gorácéy/ álbo głowy zápálonéy [...] że go władziwłzy/ o gorączkę/ zápalenié/ álbo o mdłóć nieprzywiedziém *Oczko* 26. *Cf* »o szkodę *przywieść*«.

przywieść w co (54): *BierEz* O2; *BielŻyw* 41; *RejPs* 164v; Bo káždego przełomi miłe przyrodzenie/ A rychley niżli w cnoty przywiedzycie w zgorłzenie. *RejWiz* 53v; *Leop Eccli* 6/4; Ták mowi Pan o Semeiałzu Nehelámicie/ Iż wam Semeiałz prorokował/ á iam go nie fłal á przywiodł was w omylne wfánie. *BibRadz Ier* 29/31, 1.*Mach* 11/65; *GrzegRóżn* Ov; ktory [*Mesjasz*] miał vbłágác ten gniew iego/ [...] á *przywieść* was w łáfkáwłzy á w miłófiernieyfzy zakon do Bogá Oycá wálzego niebiełkiego *RejPos* 230v, 167v, 169v; *RejZwierc* 180, 232; *BudBib I* 341d *marg*; *MycPrz II* C; *GrochKal* 24; *GrabowSet* H3v. *Cf Zwroty*.

przywieść czym (9): By obmywánim tym zwierzchnim/ wodnym krztem z iego świádectwem/ przywiodł ich k wfpokoieniu *ArtKanc* E7v. *Cf Zwroty*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: k temu (4); aby (4), iż (1)] (5): *RejPs* 121, 159v, 162, 172; Bo kto go [człowieka] ktemu przywiedzye/ áby widzyał co sie będye dzyało po iego śmierci? *BielKron* 80.

W przeciwstawieniach: »uwieść, wyrwać, wywieść, wyzwolić ... przywieść« (4): *RejPs* 59v; *BielKom* D7; Z onych go [upadli aniołowie człowieka] powinności pocźciwych vwiedli/ A w wieczny bład połpołu y s łobą przywiedli. *RejWiz* 86; Tyś mnie rzekąc Oycze miły z pogąńfkicy ciemności wyrwał/ y przywiodłes mię do tey światłości Chrześciańfkicy/ w ktorey znam Pána y Bogá mego *SkarŻyw* 74.

Zwroty: »przywieść w bład, w omylności« [szyk zmienny] (3:1): *KrowObr* 50; *RejWiz* 67v, 86; [duchowic sprzeciwni ukazowali się] w ofobach rozlicznych/ czyniącz sie dufzami/ czyniącz sie y inemi ofobami/ áby iedno zwiedli nędznego człowieka/ á przywiedli go w bład á w złą wiarę/ á iżby go omierzili Pánu śwemu. *RejPos* 115v.

»przywieść [kogo] jako błoto« = *poniżyć* (1): Wzbudziłem od pułnocy/ y przydzie/ od wchodu flońcá: będzie wzywał imienia mego/ z [lege: i] przywiedzie vrzędniki iáko błoto [et adducet magistratus quasi lutum]/ á iáko gárnczarz ktory tłoczy nogami glinę. *Leop Is* 41/25.

»ku doskonałości, do doskonałości przywieść« (3:1): *Górndworz* Dd5v [2 r.]; Wiem ci ia/ iżec wten łpofob osławuią náuki y wżytkich cnot zabawę/ iż żadnego ktorzi się nimi báwią ku doskonałości nieprzywiodły [neminem ... ad perfectionem deduxerit] *ModrzBaz* 9; *LatHar* 219.

»przywieść ku gniewu, w rozgniewanie« [w tym: czym (1)] = *irritare Vulg* [szyk zmienny] (6:1): *OpecŻyw* 121v; *BielKom* C4v; Ale gdy oycowie náłfy/ przywiedli ku gniewu [ad iracundiam provocaverunt] Paná Bogá Niebieskiego/ podał ie w ręce Nábuchodonorá krolá Bábitońfkiego Káldeyczyká *Leop* 1.*Esdr* 5/12, 4.*Reg* 21/6; *BielKron* 94; *Górndworz* G; *ArtKanc* T15.

»przywieść na hak, do haku [= na niebezpieczeństwo]« (2:1): In discrimen adducere hostem, Prziwieść ná hák/ á ku vpádku nieprzyacielá. *Mącz* 49b; *CiekPotr* B3; Otoż tobie piaiństwo/ kuflu nieboraku: Przywiodł cię brzuch bezecny do tákiego haku. [...] Zołtałes niewolnikiem frogiego Turczyná. *KlonWor* 27.

»ku żalościwemu końcu przywieść« (1): Pánie Boże strzeż. [...] ázeby tá nowa Ewányelia/ nas ku żalościwemu/ kóńcu/ z Królem Pánem náłzym miłościwym/ ledá kiedy nie przywiodłá *OrzQuin* K4.

»do szedziwych lat przywieść« (1): Bo páthrz moy miły brácie/ gdy cie iuż Pan Bog do łpokoinieyłzowego wieku á do łzedziwych lat twych przywiedzie/ ku ktorey s tych roznych pań [tj. ku cnocie czy fortunie]/ kołá łwe zátoczyć małz. *RejZwierc* 122.

»do łaski, k(u) łasce, w łaskę przywieść« [szyk zmienny] (2:2:1): wielki ład zágáiony będzie o żywych y zmárłych ludzyech ná zyemi/ á łwym wiernym ktorzy będą żywi/ da [Bóg] w moc wżytko pogąńftwo/ á vmárłe k łwey łasce przywiedzye *BielKron* 136v; *RejPos* 32v, 141; *RejZwierc* 114; A niedziw iż brát męczennikow/ łtał się káznodzieią prawdy: poniewałz bráterłka mu zálługá pomagála/ iż ich ták wiele do łálki włzechmogácego Bogá przywiodł. *SkarŻyw* 368.

»w(e) złe mniemanie, w złą sławę przywieść« [w tym: do kogo (2), czym (1)] [szyk zmienny] (3:1): ma to łobie drugi zá wielkie dworftwo/ zmyłlic czo thákiego podobnego ku prawdzie/ czymby pocźciwą białagłowę we złe mniemánie przywiodł. *Górndworz* Aa3v, Bb4v, Kk6; *CzechEp* 88.

»do nędze, na nędzę, do ubostwa, w ubostwo przywieść« [w tym: czym (1)] [szyk zmienny] (2:1:1:1): *BielKron* 41; *WerKaz* 299; Páná/ y Kmiotká/ y káždego pod niebem człowieká/ fwawola á proznowánie do vboftwá przywiedźie *GostGosp* 42; *CzahTr* Cv; Więc vciśnienie żywności poľpolitey/ przez żydy/ cudzoziemce/ Cłá nieznośne/ czálem y priwatne depáktácie: [...] y drugie rzeczy tym podobne: te niedoftátki ktore w Polźce łá w rychle do oftátniey nędze przywieść mogą. *PowodPr* 78.

»w niebezpieczność przywieść« = *adducere in periculum* *Calag* [szyk zmienny] (3): *BielKron* 306v; áby ten/ ktory fię waży przywieść kogo w niebezpieczność [*adducere in discrimen*] o máiętność/ o żywot/ y o dobrá sławę/ rozumiał/ że też y iego máiętność i zdrowie/ y dobre mnimánie ieft w niebezpieczeńftwie. *ModrzBaz* 85v; *Calag* 299a.

»przywieść w niełaskę [do kogo]« (1): Zálftąpili tedy Zydowie Moizéfzowi y Aaronowi mówiąc: przywiedľicie nas w niełalkę do Fáraóna. *BielKron* 29.

»w nienawiść przywieść« [w tym: do kogo (2), komu (2)] [szyk zmienny] (5): Gdy to Iakob obaczył/ rzekł do Symeoná y Lewi: Zálmućiliscie mię y w nienawiść przywiedľi do tey zyemie obywatelów *BielKron* 15v, 195v; *GórnDworz* li2v; *CzechEp* 11, 88.

»przywieść w niewolá« [szyk zmienny] (2): *RejPos* 2v; wierę niewiem co nam po tych práwiech by nas iedno Solon pod pokrywká thych praw w iáká niewolá nie przywiodł. *RejZwierc* 84.

»w ohydę (a. ohydzenie), ku ohydzie przywieść« [w tym: do kogo (1), u kogo (1), czym (1)] (2:1): *RejZwierc* 268v; *CzechRozm* A6; Te y tym podobne rzeczy/ ktorými mię [ksiądz *Powodowski*] lży niełufznie/ y ktore mi też niełprawiedľiwie przyczytá/ y w ohydę do włzech przywieść chce/ iuż teraz ná zad odrzuciwłzy/ [...] pokażę/ iż to włzytko niełufznie y niełprawiedľiwie czyni. *CzechEp* 88.

»przywieść ku pi(e)rw(sz)emu [czemu], do pi(e)rwszego [czego]« [w tym: czym (1)] = *przywrócić poprzedni stan* [szyk zmienny] (3:2): Też fie w tym Płalmie ku końcowi zámyka próžbá/ [...] áby zaś Pan Bog raczył go przywieść ku znáiomosci pirwey/ áby iuż ták do końcá łtátecznie wytrwác mógł przy prawdzye łłowá Bożego. *LubPs* E2v, B5v; *Phil* N2; ANi łuk twóy/ ácz łrogi/ nieprzemoże tego/ Ni łtrzały/ by mię mogły przywieść do pierwłzego Trápienia z miłosci *OstrEpit* A3v. Cf »ku pierwszemu zdrowiu przywieść«.

»w płacz przywieść« (1): w płacz mię przywiedźiono; Ktory áczem zá pokarm miál/ włzákem ciebie nie przepomniał. *ArtKanc* Q8v.

»w podejźrzenie przywieść« (2): OBRONA Przeciw niełprawiedľiwemu obwinieniu/ y rozlicznym potwarzam/ ktoremi Xiądz Powodowłki Kánonik Poznánłki/ w łwoim Wędźidle/ ludźi niewinnych/ w podejźrzenie/ y w brzytkie pohánbienie/ przywieść vsiľuie. *NiemObr kt* [idem] 3.

»przywieść w pošmiech [komu]« (1): Nád corká buyná połtánów pilná łtraż: by cie kiedy nieprzywiodłá w pošmiech nieprzyacielom [*ne quando faciat te in opprobrium venire inimicos*] *Leop Eccli* 42/11.

»przywieść na potępienie« (2): *WróbZolt* qq5v; tego zawzdy pragnie [łły duch] aby mógł włłfytkego Swiata Ludźi pozręc/ a prziwieć ye na wiečne potępienie *RejKupSekl* a8.

»przywieść k(u) radości« [w tym: czym (1)] [szyk zmienny] (4): *RejPs* 48v, 146v; Mocá rąk twych prziwiodłes mye k wielkiej rádości. *LubPs* V2; *ArtKanc* H7v.

»w rozpacz (a. rozpaczanie), do rozpaczy, ku rozpaczy przywieść« [szyk zmienny] (7:1:1): Sumnienie iego zmázane/ Przywiodło ij w rospaczanie. *BierEz* G; *MurzHist* H; *LubPs* F4v marg; *KrowObr* 53v; *BibRadz* I 273v; *BielKron* 279; *RejPos* 331 [2 r.]; *SkarŻyw* 290.

»przywieść k(u) sławie« [szyk zmienny] (2): Praca go [Józefa] k łlawie przywiodłá Iego rod z głodu wywiodłá *BielKron* D7; *RejZwierc* 114.

»przywieść k sromocie, ku wstydu« [szyk zmienny] (1:1): *RejKup* v7v; Święty Ambroży piłze o winie/ iż gdyć miłtrzewi łwemu napirwłzemu wino nie przepuściło/ á ku włtydu wiecznemu go przywiodło/ á což dzifiefłzge Bachá iáko nie ma zbłáźnić gdy łie vpije. *BielKron* 6.

»o szkodę, ku szkodzie przywieść« [w tym: czym (1)] [szyk zmienny] (3:2): *BierEz* Q; abowiem tho ony [Szarpicowie] włzithko same sprawyly y nas o wielkye łkodj przywyedly, yako włkarbyech thak thes y wpyenyadzoch náfzich *LibLeg* 10/63; *MurzNT Luc* 9/25; Przywyedzyc go [falszywy nauczyciel ucznia] fwą náfłczepyoná náuká nye tylko o łzkodę cyálá yego/ ále y dułłe łámey *GliczKsiqż* L5; *BielKron* 402v.

»na sztych przywieść« (1): [przypatrz się, do którego kresu nowa nauka (tj. kacerstwo)] przyłzłá/ że łię ná Máiefłtat BÓgá włzechmogácego rzuciłá: ná iáki łztych łwe wierne przywiodłá/ iż iuż nie wierzą *ReszPrz* 91.

»do złej toni przywieść« (1): [małpa grała szachy z szlachcicem] y ięłá ie grác znouu/ ták dobrze/ że go iáko y pirwey do złej toni przywiodłá *Górndworz* P6.

»na upadek, do upadku, ku upadku przywieść« [szyk zmienny] (3:2:2): Táci łwiádkowie byli powłtáli na mię iż [...] zápomniawłłyc czáfem y dobrodzieyłtwá mego/ rádci by mię byli nákáždy vpádek przywedli. *RejPs* 51v; *BielKron* 403v; *Mącz* 49b; *RejPos* 298, 323, 331; Lecz y ná ten čás/ krolu/ [...] Náfza niełpráwiedliwość do tego vpadku Nas przywiodłá *KochOdpr* C.

»przywieść ku utracie, w utratę« [szyk zmienny] (3:1): Nábędzyci mu [ojciec] dobrej á cnotliwey żony/ dobrá mu dołtánye/ á yelłi złey/ w vtrátę go przywyedzyc. *GliczKsiqż* P7; *CzahTr* C; Przetoż nie fołdruy ná mię/ prołżę/ Pánie brácie: Nie náżbytem cię przywiodł ku znáczney vtráćie. *KlonWor* 20, 71.

»przywieść zasię (a. zaś)« = przywrócić (3): Syon ná łądzie będzie odkupiono/ y przywiodá ie zás w łpráwiedliwośći [et reducent eam in iustitia] *Leop Is* 1/27; *RejPos* 141; *ArtKanc* D17v.

»ku zbawieniu, do zbawienia przywieść« [w tym: przez co (1)] [szyk zmienny] (2:1): *BiałKat* 131; *SkarŻyw* 428; On [Bóg] procz włzelkiego wátpienia/ Nie zapomni ludu łwego/ Przywedźcie go do zbáwienia. *SzarzRyt* B2.

»ku (pierwszemu) zdrowiu przywieść [czym]« (2): niemáćie/ áni tákowych dárow/ áni tełz tákowego oleiu/ ktorymbyłłie łudzi ku zdrowiu przywieść mogli *KrowObr* 82; [św. Niceta] od rozumu odchodzącego brátá/ pomazánim oleiu S. ku pierwłzemu zdrowiu przywiodł. *SkarŻyw* 298.

»przywieść do zguby, w zgubę, ku zginieniu, na zginienie« [szyk zmienny] (3:1:1:1): Abowiem oblicze moje przywiodło go ku zginieniu [decepit eum facies mea in perditionem eius]/ á nie popełnił zemną żadney łprofney áni obrzydłey złołci. *BibRadz Iudith* 13/19[20]; *RejPos* 298; *BudBib Iudith* 13/19[20]; Niechay téy zemnie niéma niełprzyiáćiel chłuby/ Aby miał rzęc/ iam go złtárł y przywiodł do zguby. *KochPs* 18; *KmitaPsal* A4v; *VotSzl* Fv.

»przywieść do (wiecznego a. lepszego) żywota, ku żywotowi wiecznemu« [szyk zmienny] (5:1): Abyś nam Święty Stanisławie dał łerce ciche/ y nólze rozwiązał grzechy/ y przywiódł nas do żywothá/ dla twoich załug *KrowObr* 174, 217v; *HistRzym* 6v; *ArtKanc* O4; *KarnNap* E3; *LatHar* 280.

Szereg: »pobudzić i przywieść« (1): któryś [Boże] częłtym vzywánim tey łwiątości niezliczoną moc wiernych twoich/ [...] do okazálych cnot/ y wielkiey dołkonáłości pobudzić y przywieść raczył. *LatHar* 219.

W przén [co] (7) : *RejPs* 48v; *KrowObr* 53v; *BibRadz Ps* 89/12; Ia ołobę łwoię y głowę prze ten łpołob w ty niebełpieczności przywiódł/ áby tho krolełtwu temu y wam ku pożytku łzło *BielKron* 306v; Tu łie niechay łtára [*dworzanin*]/ áby rzecz iego káżdego rułzyłá/ áby mogł przywieść ku łalu/ ku gniewu/ ku miłofierdzyu/ y vmiál zápalić/ podwieść/ zmiękczyć/ zwyciężyć/ przełamác/ wedle potrzeby łwey/ łercá ludzkie *GórnDworz* G; [*szatan człowieka kusi*] chcąc łerce rozerwác/ á do iákiey rołpáczy przywieść. *SkarŻyw* 290; prołzę cię o to/ ábyś łię zmiłowác raczył nád dułżą moią/ przy łkonániu moim/ y przywiódł ią do żywotá wiecznego. *LatHar* 280.

α. O państwach i narodach (31) :

przywieść do czego (15): *GostGospSieb* +4; Bo ná koniec y pobór ná to w Wiel. Księłtwie Litew. dźiáływáli/ kołzty niemáłe podéymuiąc/ áby ieno do téy perfectiiéy Rzeczpołpolitą przywieđdź mogli. *SarnStat* *4v, 1051. *Cf Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwroty*.

przywieść z czego (2): [*Jan Zamojski kanclerz koronny*] R.P. z wielkiey trudności do lepszéy o włpokoieniu iéy nádzieie przywiódł/ z wielką iéy v włzech narodów łławą. *SarnStat* 1051. *Cf* »ku upadku przywieść«.

przywieść k(u) czemu (9): In eum statum Rempub. adduxerunt, K temu łtanowi Rzeczpołpolitą prziwiedli. *Mącz* 96b; *OrzQuin* Bv; *MycPrz* II Av. *Cf Zwroty*.

przywieść w co (5): y włzyłtki Xięłtwá Rułkie rozerwáne y rozno rozłzárpane z nowu dzielnołcią łwoią w iedno práwie ciáło łpoił/ złączył/ y w Monarchią álbo w łedinowładłtwo po łtáremu przywiódł *StryjKron* 210; *CiekPotrHerb*)?(3v. *Cf* »przywieść w jedność«, »przywieść w zgubę«.

przywieść czym (3): y łtrzeż tego Pánie Boże/ ábyłmy tą Exekucyą ku rołtyrku/ y ku rozerwániu Polłkiéy Korony nieprzywiedli *OrzQuin* Bv; *StryjKron* 210; *CiekPotrHerb*)?(3v.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): KIM raczcie WM tak radzić, jakoby szanując tego kęsa nakładu nie przywiódł do tego naszej RP, o czym powiedamy *DiarDop* 112.

Zwroty: »przywieść na hak [= w niebełpieczeństwo]« (1): A owi zasię ktorzy przywiedli byli nahak Rptą, ani zto animuszu miec będą *ActReg* 135.

»do jedności, w jedność (a. jednotę), ku jedności przywieść« = *ad unionem redigere* *JanStat* [szyk zmienny] (7:2:1): [*Irene, cesarzowa carogrodzka*] kościół Boży włpokoilá/ y Greki do iedności kościelney przywiódłá *SkarJedn* 209, 258; *SkarŻyw* 87; rácz [*Panie*] przywieść lud łwoy w iednotę/ wczýn to przez łwą dobrotę. *ArtKanc* K13; Aleś ty/ wielki królu/ w ten czas o bieśiády Máło dbał: y owłzemeś pilnie łzukał rády/ Iákobyś przywiódł w iedność dwa wielkie narody/ Zycząc Litwie/ y Polłcze wiekiułtęy zgody. *KochProp* 14; *SarnStat* 110 [2 r.], 121, 171, 985.

»ku porządkowi przywieść« (1): [*Bóg dać raczy Europie mocnego króla*] kthoryby zámiełzáne Krolełtwá ku porządkowi dobremu przywiódł *LeovPrzep* C2v.

»do jednego prawa przywieść« (2): OBięcuiemy to: iż wżyſtkie źiemie królestwa nálezego Polſkięgo/ [...] do iednego Práwá wżyſtkim Ziemiám poſpolitégo przywiedźiemy [*ad unum ius et unam legem ... reducemus JanPrzyw* 18]/ przychylimy/ y ziednoczymy *SarnStat* 894 [*idem*] 1045.

»przywieść do szkody« (1): Ze Adversary przywiedli Koronę et publice et privatim do wielkieu szkody *ActReg* 3v.

»ku upad(k)u(-owi), do upadku przywieść« [*w tym: z czego* (1)] (3:2): Takowa thez chudoba ludu rzymſkiemu cefarſtwo przokiem [*lege: przodkiem*] zrządziła ktore potim pycha z doſtátku y maietnoſci ku vpadu przywiodła. *BielŻyw* 94; *Diar* 46; Pánie Boże day wam wżem/ ábyſcie obaczyli wczás/ ku iákíemu vpadku przywiedli Polſkę íi báłámutowie. *OrzList* g4v; *MycPrz* II C4; [*Węgrzy*] ítráćili Kroleſtwo niezgodá ſwoiá/ ktora niezgodá káżdą Rzeczpoſpolitá y bez *electiey* do vpadku przywiedźie. *GórnRozm* A2.

»przywieść zasię [*ku czemu*]« (1): Potym ſyn Georow á Olhin Swáthoſław gdy dorofł przywiodł Drewlány zálię ku ſwemu páńſtwu/ y dań dáwác włożył. *BielKron* 343v.

»przywieść w zgubę« (1): Toby trzebá nápráwić/ y przywieść w ſwą klubę/ Byſcie potym Korony nie przywiedli w zgubę. *KochZg* B.

b. O terytoriach: wcielić, przyłączyć, podporządkować [*co*] (5) :

przywieść ku czemu (4): Tę [*Kretę*] naprzod ku páńſtwu Rzymſkiemu przywiodł Metelleus Creticus. *BielKron* 273v, 148v, 153v. Cf »zasię przywieść«.

Zwroty: »wielkim staraniem [*do czego*] przywieść« (1): Były dobrá Krolewſkie rozebráne podomách flácheckich/ [...] A to on wielkim ítáránim ſwoim/ do ítołu [*tj. do dóbr stołu*] ie Krolewſkiego przywiodł. *BiałKaz* K4.

»zasię przywieść [*ku czemu*]« (1): KOnradus Frankus [...] kroleſtwo Arelateńskie zálię ku Cefarſtwu przywiodł *BielKron* 176.

4. Przytoczyć, przywołać na potwierdzenie albo zilustrowanie wypowiedzi lub tezy; *afferre, citare, subicere Mącz; facere accedere PolAnt; adducere Modrz* (97) :

a. O tekstach [*co, kogo [= czyjś wypowiedź]*] (75) : *MurzNT* 8v; *KromRozm* III O; Y wyele inſſych híſtoriy mogłby człowyek przywyeſć/ [...] bych ínadź nyeimał lie zá to/ że káždemu tá rzecz yálna yeſt/ ták iż nye potrzebá wyele o thym piſać á dokłádác. *GliczKsiąż* E6, I2; *GroicPorz* i4; *KwiatKsiąż* Iv; *Afferre* quaestionem, Nieyákíe pytanie álbo gadkę prziwieść. *Mącz* 336a; *SarnUzn* D7; *GórnDworz* D3v; Epimenida poety przywiodł (Páweł) wirſzyk/ ktorego potym Kallimachus wżywał *BudNT przedm* b5v, *przedm* b5v; *CzechRozm* 196v; *SkarJedn* 73, 94; GODziło by íię przywieść náukę tego wielkiego Doktorá/ iákoſmy przy innych czynili/ ná pokazanie tego/ iáko ninieyſze kácerſtwá potępiá *SkarŻyw* 203; *CzechEp* 156, 202; *NiemObr* 123; *ActReg* 94; *WujNT Ioann* 16 *arg*; Ia ielſcze drugie mieyſce tegoż Proroká przywiodłſzy/ koniec vczynię iáko on Cżyſciec być przyznawa. *WysKaz* 38; *SkarKaz* 243b.

przywieść komu (8): *WujJud* 255v; Mogł bym wam tu przywieść wiele inſzych Doktorow ſwiętych/ y Męczeⁿnikow/ [...] ále ſam Pan powiedział: *In ore duorum vel trium ſtet omne verbum ReszPrz* 19. Cf *Zwroty*.

przywieść k(u) czemu (5): Infley przyczyny nye mogę dąć/ bo oney nyewyem ánim też nic ták w żywocy yego nyeforemneho nye czytał/ cobych przywyesc ku temu mógł fmyele/ yáko żeby fndaz myał fie miłofnicámi páráć. *GliczKsiąż* O8v; *Mącz* 336d. Cf »pismo przywieść«, »ku pomocy przywieść«, »przywieść słowa«.

przywieść na co (1): Autores certissimos laudare possum Mogę pewne skłádácze ná to prziwieść álbo niemi dowieść/ á rzecz fwą potwirdzić. *Mącz* 186b.

przywieść za kim [= *na potwierdzenie czyjejs racji*] (2): Y chociaż fię X(iądz) K(anonik) z rzeczą rozfzyrzał/ przed fię około tego płotu chodził: poniewáz nie tufzę áby co potężnieyfszego/ Papiescy forytarze/ zá fwym Papiieżem przywieść mogli. *NiemObr* 30. Cf »za sobą przywieść«.

przywieść gdzie (8): *WujJud* 226, 255v; Y ia w tym pińaniu swoim/ przywiodłem wiele sentency z oycow dawnieyfszych/ ktorzy wiárę Pápiefką gánią/ y poładzáią. *NiemObr* 175; *PowodPr* 75. Cf »pismo przywieść«, »przywieść słowa«, »przywieść świadectwo«.

Ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym do dopełnienia bliższego w zdaniu głównym [iż, że (2), jako (1)] (3): Wfzákemci nie tylko s Stáre⁸⁰ Teftámentu písmo Święte vkazał/ ále tefz z Nowe⁸⁰/ iáko fię Pan Bog brzydzi Obrázy/ [...] A przywiodęć ktemu Oyce stáre/ iáko fię tefz brzydzili y pátrzyć niemogli ná Obrázy. *KrowObr* 112; *WujJud* 148; *SkarJedn* 100.

Zwroty: »pismo (a. miejsce (z) pisma) przywieść« [w tym: *komu* (2), *przeciw(ko) komu* (2), *ku czemu* (1), *gdzie* (1)] [*szyk zmienny*] (15): *KromRozm II* f2; kthorego [pisma] by fye yełfcze wyęcey przywyelć mogło/ gđzyeby tego byłá potrzebá. *KromRozm III* M8; *KrowObr* 65v, 179, 179v, 231v; Authores citare, Prziwieść písmo vczonych ludzi. *Mącz* 53b; Y tho písmo nic przeciwko nam/ ktore ś. Páweł w Atheniech iáwnie przeciw báłwánom Pogáńfkim przywiodł. *WujJud* 54v, 153; *BudNT* Gg3; áno by písmá ś. potrzebá: o ktorymeś powiedziáł iż go małz wiele po łobie: á przedfięgo [!] nie przywiodł/ ániś nim rzeczy fwey podpárl *CzechRozm* 64; *CzechEp* 175, 190, 383; Ktoby był rzekł/ ábo fię domyślił/ żeby z tego mieyfćá písmá ś. ktore tu Pan przywiodł/ mogło fię dowieść zmartwychwítanie? *WujNT* 171.

»ku pomocy [komu] przywieść« (1): Replicatio, [...] Potwirdzenie fwey rzeczy przes ynfzy dowód á skáżenie tego co przeciwna ftroná ku pomocy fwey ftronie prziwiodłá. *Mącz* [305]d.

»dla przykłądu przywieść« (1): Ale o tem nápińalem doftátecźnie w ksiáżkách ktorem o karániu męzoboyftwá wydał: á tu dla przykłądu przywiodłem [*hic vero exempli causa adducta*] trochę/ żebych w rzeczy ták iáfney/ rádzenia fpofof/ iákokolwiek pokazał. *ModrzBaz* 28v.

»przywieść słowa« [w tym: *z kogo* (3), *gdzie* (2), *komu* (1), *ku czemu* (1), *przeciw komu* (1), *za co* [= *jako co*] (1)] [*szyk zmienny*] (11): *GliczKsiąż* L5; A przełto nic fie tefz ty fłowá Duchá S. ku temu wáłzemu cíielełnemu dziewictwu nieftofuią: ktoreś ty przywiodł z Ianá świętego *KrowObr* 229, 83v; *BiałKat* 321; Przywiedlichmy wam wyżfzey o tym fłowá Báfiliufá świętego. Ze P. Bog tytułow y zwierzchności swoiey wźczya infzym/ káplánem iełt/ á káplány czyni *WujJud* 148, 260; ZA obrok przywiodę słowá iego [św. Pawła]/ o fądzie Bożym ftráfzliwym. Bo fą bárzo ku zbudowániu słuźące *SkarŻyw* 120; *CzechEp* 99, 347, 382; Lecź przy końcu tey rzeczy zdáło mi fie zá potrzebná fłowá niektore X(iędza) K(anonika) o wćieleniu fyná BOżego/ dworne y fubtylne przywieść. *NiemObr* 144.

»za sobą [= na potwierdzenie swojej racji] przywieść« (1): Praesumptio, schema apud Rhetores dicitur, quae Graece Prolepsis, cum id quod obiici potest praeoccupamus ratione dissolvere, Gdy zwłazczą ná to odpowiadamy/ y kázimy coby przeciwna ftroná mogła zá sobą przywieść. *Mącz* 433b.

»przywieść świadectwo« [w tym: z czego (5), komu (2), przeciw komu (1), gdzie (1)] [szyk zmienny] (12): Przetom tu ták wiele świadectw s piłmá świętego przywiódł/ ábyś lię kiedy obatzył/ tześć y chwałę tylko lámemu Bogu dał/ á piotrą/ y Papieżą/ opoką więcey nienazywał. *KrowObr* 14v; *RejPos* 221v; o którym to zwyczajiu/ żadne sie doftáteczne y dowodne świadectwo przywieść niemoże. *KuczbKat* 155; *GrzegŚm* 16; *BudNT* Hh4, Hh4v; *CzechRozm* 4, 36v; *ZapKości* 1589/86; Gdyby lię *X(iądz) K(anonik)* lam z sobą zgadzał/ y obietnicy fwey dofyć czynił/ á iedno mi prawdziwe świadectwo k rzeczy włainie przywiódł/ doznałby tego nieomilnie/ iżbym mu wiarę dał *CzechEp* 174; iż I.M. *X(iądz) K(anonik)* więcey świadectwo to Dánielowe przeciw fobie/ á niż przeciw nam przywiódł *CzechEp* 365, 139.

»na świadectwo przywieść« (1): Z których słow/ niewiem iáko lię [*ksiądz Powodowski*] wykręci. Bo iefli ie obroci wedle drugich zdánia/ z ktorychem trzech ná świadectwo przywiódł/ do onego pierwfze⁸⁰ wfzech rzeczy ftworzenia: gdzie Bog wedle piłmá ś. naprzod mowić począł. [...] tedy tego nie dowiedzie żeby fkutecznie przed wfzemi wieki vrodzony był fyn z oycá *CzechEp* 256.

b. O zdarzeniach, faktach, osobach itp. [kogo, co] (22) :

przywieść ku czemu czym (1): Iednák ie [*cnoty świętych*] ku pożytkowi tu ftoiących wfpomínánim przywieść/ y mężne dzieie ich nie iáko wymálować/ nie zániecham. *SkarŻyw* 206.

Zwroty: »przywieść dowody« (1): Przełożcie rzecz wáfzę mowi Pan/ á przywiedźcie dowody fwe mocne [*accedere facite fortes vestros*] mowi Krol Iákobow. *BibRadz Is* 41/21.

[»na plac przywieść«: A nie tylo to/ ále y co infzého mogłoby fye ná plac przywieść/ co fye tego dnia ták zacnego nie tylo v Zydów/ ále y v pogánów działo *BiałPos* 78 (*Linde*).]

»przykład przywieść (przed oczy)« = *exemplum subicere* *Mącz* (11): Czofz tedy o tych mamy trzymać ktorzi wielu wiekow rzeczy godne ku wiedzeniu na pamięć vmieią/ y ná przeciw kaźdey przygodzie znamienity iaki przykład przywieść nátychmiałt mogą? *KwiatKsiąż* H4, M3; *Mącz* 163a; Iáko tego y w Páwle piękny przykład znamy/ Gdzie s przełáadowcow wiernych káznodieie mamy. Y wiele inych ktemu przywieśćby fie mogło *RejAp* Ff5; *GórnDworz* G3v; Ale trzeba przywieść iáki przykład/ áby káždy mógł porozumiéć/ iáko liczyć ma/ kiedy fye przyda mierzyć. *GrzepGeom* I4v; *RejPosWstaw* 44; ieden tylko przykład Stefáná onego święte⁸⁰/ y zacnego męczenniká przywiode *NiemObr* 120; *WerGość* 222; *WysKaz* 42; *SarnStat* 1262.

»na przykład przywieść« [szyk zmienny] (7): *MurzOrt* Bv; *MurzHist* H4; przywiódł bym wiele ludzi ná przykład/ ktorzy vrodziwfzy fie w pirwfzych zacnofciá domiech/ fromotnie żyli/ á zálię wiele niefláchćicow/ ktorzy cnotą fwą/ vczynili zacne potomftwo fwoie. *GórnDworz* D3, H2v, Z, Aa8v; Y przetoż tegoż Abráhámá Iákub ś. ná przykład przywodzi/ ktorego też Páweł ś. przywiódł. *WujNT* 790.

»przywieść na świadectwo« (1): Bo iednych [*spośród podbitych narodów Aleksander*] náuczył nabożeńftwá: drugich gofpodárftwá/ tych miełzkánia w małżeńftwie: owych miłofierdzia nád włainą

krwią/ [...] Y wiele thych rzeczy iest/ ktoreby człowiek przywieść mógł/ ná fwiádectwo/ iż porafzki Alexándrowe czyniły ludziom wiele pożythku. *GórnDworz* Ii4.

Szereg: »przywieść i (albo) przytoczyć« (2): Causam subscribere, Prziczinę przywieść álbo przitoczyć dla czego co czini. *Mqcz* 375d; *SarnStat* 1262.

5. *Sprowadzić coś na kogoś, sprawić, że coś kogoś spotka (przeważnie o zdarzeniach niepomysłnych); adducere, inducere Vulg, PolAnt; ferre Vulg [co] (54)*: boś w prawdzie y w ładzie przywiódł to wślyftko dla grzechow náłznych. *Leop Dan* 3/28, *Is* 35/4; *CzechEp* 275.

przywieść do kogo, do czego [= do społeczności] (3): *RejPos* 50v; Posłuchay ziemio/ oto ia przywiodeę złe do ludu te^{so}/ owoc myśli ich/ że słow moich nie pilnowáli/ áni zakonu mego/ lecz nim wzgárdzili. *BudBib Ier* 6/19, *3.Reg* 14/10.

przywieść na kogo, na co [= na kraj, tj. mieszkańców] (47): Czyń dobrze Pánye dobrym á fercá práwego/ A tym kthorzy fie chylą do wślytkyego złego/ Rącz przywyeść ná głowy ich ták rowne ich złości *LubPs* cc5; Bo iefli kto pámięta Iozephowy woły/ Co iedny od tłuśtości áz iuz były gołe. A w drugich kości/ á wždy ie pobodły/ Pátrz co potym ty kárwy na Egipt przywiódły. *RejWiz* 120v; Wfpomniawfzy thedy Bog ná Noe^{so} y ná wślytkie zwierzétá/ y bydło ktore snim w Korabiu było/ y przywiódł wiátr ná ziemię/ á vbyło wod. *Leop Gen* 8/1; Ze oto ia przywiodeę złe rzeczy ná Ieruzálem y ná pokolenie Iudá: iż kto ie kolwiek wślyfzy/ zápiśczy mu w obu wśfu *Leop 4.Reg* 21/12 [*przekład tego samego tekstu: BielKron* 90, 90v]; Nádemną wtwierdzoną iest popędliwość twoiá: y wślyftkie nawáłności thwe przywiódłes ná mię. *Leop Ps* 87/8; Baliście fie mieczá/ á miecz przywiodeę ná was/ mowi Pan Bog. *Leop Ez* 11/8, *Gen* 26/10, *Deut* 29/27, *3.Reg* 21/21, 29 [2 r.], *Is* 66/4 (18); A ia przywiodeę potop wod ná ziemię ku wytráceniu wśzego ciáála w ktorym iest duch żywotá *BibRadz Gen* 6/17; Przeto iż opuścili Páná Bogá oycow swoich [...] á chwycili fie bogow cudzych á chwalili ie y służyli im/ á dla tegoż przywiódł ná nie wślytko to nieśzczelcie. *BibRadz 2.Par* 7/22, *Ex* 10/4, *2.Esdr* 13/18, *Ier* 11/23, 32/42 [2 r.], *Ez* 14/22, *Bar* 4/26, *2.Petr* 2/5; *BielKron* [84²], 90, 90v; Bo wśtrálfzę Helámfkie [...] á przywiodeę ná nie złe/ zápalczywość gniewu mego/ mowi Iehowá. *BudBib Ier* 49/37; zátopion będzie Bawel/ á nie powftanie ode zlá/ ktore ia przywiodeę nań ze fie wpráciuá. *BudBib Ier* 51/64, *Ex* 14/17; *CzechRozm* 24v; *KochPs* 131; A naprzod Aaroná brátá swego karał/ mowiąc: wielki grzech ná ten lud przywiódł. *SkarŻyw* 491; *GrochKal* 23, 25; *WujNT Petr* 2/5; Y tá niezgodá przywiedzie ná was niewolą/ w ktorey wolności wálze vtoną *SkarKazSej* 673b, 693a, 703a. *Cf przywieść na kogo czym, Zwrot.*

przywieść na kogo czym (1): Ponieważ to Bog w zakonie swym rofkazał/ żeby świádek fałszywy tym był karan/ co ná inśzego swym fałszywym świádectwem przywieść chciał. *CzechRozm* 231v.

Zwrot: »przywieść z sobą« [*w tym: komu (1), na co (1)*] (2): oto przydzie Bog wálz/ á przywiedzie s sobą káżdemu pomfłtę y zaplátę *RejPos* 3; gdyż wiemy iż [*czart*] ogień z niebá przywiódł s sobą ná ftádá y ná dom Iopá s. *RejPos* 331.

6. *Wywołać, sprawić, że coś się pojawi [co] (9)*: [*Panie*] Przywiódłes dzień pociechy/ á będą mi podobni. *Leop Thren* 1/21; Mizerni ludzie/ chcąc oto popráwić/ więceyby iefzcze pogorszyli/ chcąc błędowi [...] zábieżec: więceyby błędow przywiedli. *CzechRozm* 199; ktory [*Kaim*] pogrozoną Iádámowi śmierz cielefną napierwey przywiódł/ y vkazał połtrách iefzcze niewidziány *SkarKaz* 314b.

przywieść komu (1): panie/ [...] mnie [...] ninijé wnętrznego pokoju vkuffenié/ ij też niebiełkiégo pokoju pilné żądanié przywiedz *OpecŻyw* 72v.

a. O zjawiskach fizjologicznych (5) : *FalZioł* III 40a; *SienLek* S[ss]3, T[tt]v; [*chory uważać musi, aby obiadem wielkim natury nie obciążył*] y wżyftkiégo ciáá nie zámulił/ á z ftąd króft nie przyczynił/ y gorączki łzkodliwéy nie przywiódł. *Oczko* 24v.

przywieść sobie (1): Pot chcefzli łobie przywieść ták vczynić małz/ náwarz w wodzie hányżu polnego/ á onéy łye iuchy nápijaj *SienLek* 136v.

7. Przedstawić [co] (3) : Tákże y procełły/ ták Stároftóm iáko y Poborcóm y Száfárzóm *eo nomine* intentowané/ Infłigatorowie przywieźć rowni będą. *SarnStat* 414.

przywieść od kogo przed kogo (1): A subsellis in rostra rem deferre. Nieyákiey rzeczy łpráwę od rádnych á łádownych pánów przed połplitego [!] człowieká przywieść á ych łie niespráwiedliwóści przed połpółftwem skárżyć. *Mącz* 380d.

Zwrot: »przywieść ku przeźrzeniu a rozsádkowi« (1): y [*wybrane osoby*] ná przyłżył Sým máią to [*sprawę przełżenia statutów na język polski i porównanie ich*] ku przeźrzeniu á rozłádkowi łéymowému przywieźć. *SarnStat* 57.

8. Wywieść rodowód (2) :

Zwrot: »przywieść narod [czyj] [(od kogo) do kogo]« (2): gdyż pímo narod Páńłki przywiódłó od Abráámá áż do Iozephá *RejPos* 271v, 273.

9. Udowodnić, uzasadnić [co czym] (1) : Ten [*papież Urban IV*] vftáwił święćić dni Bożego ciáá s procełyámi z wielkimi odpufy s pímmá Tomáłzá Aquinatá/ ktory to przywiódł pímmem łtárego zakonu. *BielKron* 183v.

10. Doprowadzić do skutku, zrealizować [co] (2) : á co łie tycze iż nam chcą pomoc do Papiéżá/ áby nam dobre poftánowyenie vczynił [...] tego ináczey niebędzyem moc lepiej przywyeść áż gdy wżyłcy prziyemiemy łłowo páńłkie *BielKron* 200v; [A przywiódę ná mą ziemię [*adducam super terram illam*] włlyftkie łłowá moie kthorem mowił przeciwo iey/ włlyftko co nápiáno iest w tych księgach *Leop Ier* 25/13 (*Linde*)].

Szereg: »przywieść albo wypełnić« (1): Iudicatum facere ad exequationem, Sędziégo decret á łąd prziiwieść álbo wypełnić. *Mącz* [176]d.

11. Przeliczyć jednostki monetarne [co na co] (2) : Przydawanie w rozmagitych monetach/ każdą monetę ółobno przydawłzy przywiedz ná więłszą monetę przez ono yle łiełie. *KłosAlg* D3, E3v.

12. Obrócić, zmienić [co ku czemu] (2) : A kto tego [*osobnego baczenia w każdej rzeczy*] nie pátrzy/ přętko łie wybodzye/ Bo więc y naleplżą rzecz przywiedzye ku łzkodzye. *RejWiz* 48; Przedłię go on [*Bóg człowieka*] podniełie á wyrwie s trudnośći/ łego żáłóść przywiedzcie ku wielkiey rádośći. *HistLan* Cv.

13. Przypomnieć (1) : Introducere quod et in medium afferre debet, Prziwieść/ Przipomnieć. *Mącz* 96c.

14. Zwroty o różnych znaczeniach (85) :

»przywieść na hak« [*w tym: na hak a na sidła (1)*] [*w tym: kogo (13), czym (1)*] = użyć fortelu wobec kogoś, podstępnie zwabić w pułápkę [*szyk zmienny*] (15): [*Skanderbeg*] nieđał łie łwoim z mieyłcá

rużać áby im nieprzyaciół lzyku niezmylił/ ábo ná hak nieprzywiódł. *BielKron* 245, 250v, 255v, 311, 411; [wodzom potrzeba wybornie umieć] ktorými kuńtami ma być prowadzone woifko/ [...] ktorým obyczaiem moglibyfmy rady nieprzyaciół vprzedzić/ [...] yżebyfmy ie ná hak á ná sídła ná nie przigotowane prziwiedli/ y yżebyfmy fię ná nas zařadzonych y obřtalowanych sídeł vwiarować mogli *KwiatKsiąż* O3v; Hoc stratagemate usus est contra hostem, Ná ten hak nieprzyiacielá prziwiodł. tego fortelu vżywał przeciw nieprzyacielowi. *Mącz* 420b; *GórnDworz* R3v; Ordynek woýfká pieřzego zbroynego/ [...] Vczynić dwie czele mále iáko dwa filary/ ktore máią zákryć lud wielki zá łobą ná tyle/ pořtáwiwfzy ná przodku co nářprawnieýřze męże/ ktorzyby vmieli przywieść ná hak nieprzyaciół *BielSpr* 32, 7, 26v, 42, 56v, 71; Gdy mię Szátan ná ten hak przywiedzie/ com czynił/ álbo nie czynił/ [...] chciał bym mu ná káždą godzinę powiedzieć/ áby mię w pludry etc. cáłował. *ReszPrz* 48; [Bo to *Pan Chrystus*] koniecznie dobrze baczył ná iáki go hak ten miřtrz [*tj. szatan*] przywieść chciał *BudArt* O6].

»pod [*czyją, w tym: „swą”*] moc, w swą moc przywieść« = *podbić, uzależnić od siebie (a. od kogoś)* (5:1): Gdyż lepak przed Senaty Rzymřkimi z nieiakich pieniędzy [*Scypio*] obwinion był odpouiedziá, gdim wřzttkę [!] Affrikę pod wářę moc przywiódł, nicem z łobą krom imiona nie przynioł. *BielŻyw* 116; [*słowa Aleksandra Wielkiego*] bo gdym ielřcze w Macedoniei był myřliłem iáko bych Azyey mogł dořępić á w łwá moc iá przywieść. *BielŻyw* 156, 124, 157v, 233v; *BielKron* 356v.

»przywieść ná myśl [*kogo, co*]« = *spowodować myřlenie o kimś lub o czymś* [*szyk zmienny*] (2): *RejPs* 183; Y przywiódwřzy mu [*szatan św. Benedyktowi*] ná miř niewiáftę iedną/ ktorą gdzieř widziá: ták go iey ołobą rořpalił [...] iřz máło z oney puřtyniei pořádlivořciá rořkořzy zwićiężony/ niepobieřał. *SkarŻyw* 249.

»(zař) przywieść ná pamieć, ku pamieci, w pamieć« [*w tym: kogo, co* (33), *komu* [*w tym: sobie* (22)] (30); *zaimek względy* (4), *iż* (4)] = *przypomnieć (sobie); in memoriam revocare* *Modrz*; *meminisse, recognoscere* *Mącz*; *admonere* *Vulg*; *recordari* *PolAnt* [*szyk zmienny*] (40:2:2): *RejPs* 220; dla tego wářzey boskiej miłóci pokornie prořimy/ áby ná pámieć przywiódřzy nářzę řlůbę raczylibyřcie nam dopomoc [*ut servitute nostram ad memoriam reducendo*] *HistAl* E6; *MurzHist* L2; *KrowObr* 26v; Powiedzze mi o czymci ielřcze řie myřl kręci/ Abychci wřdy co przywiódł ku lepszej pámieci. *RejWiz* 35v; *Leop 2.Mach* 8/19; A przetož obáč džiř/ á przywiedź łobie ná pámieć [*redi ad cor tuum*]/ iř Pan Bog ielř ná niebie wzgore/ y ná řiemi niřko/ á nie ielř nádeń iny. *BibRadz Deut* 4/39, *Ez* 21/23, 24; *OrzRozm* F2v; *Vindicare ab oblivione hominum, Rátowác zápámieřtania luckiego/ to yeřt/ wznowic zář á ku pámieci przywieść. Mącz* 86a, 163a, 215a, b, c, 251a; *GórnDworz* Z6v; Przywiedźze teř łobie ná pámieć tego to Licemierniká/ ktory thu iáko řlyřzyř wzgárdził tę nędzną niewiáftkę *RejPos* 310, 34v, 147v, 246, 308v, 309, 354, 355v; *RejZwierc* 81, 184v; A poćielřyciel on duch řwięty [...] on was náuczy wřzyřtkiego y przywiedzie ná pámieć wřzyřtko com wam powiedziá. *CzechRozm* 20, 199v, 214; *KarnNap* C4v; *ModrzBaz* 140; *NiemObr* 168; Terazby cžás był/ pány z Helikoná/ Przywieść ná pámieć/ iákich ktora řtroná Fortelow przeciw drugiei vżywáła *KochSz* A4v; *WerGořc* 257; *WerKaz* 279; *Phil* P; *OrzJan* 92; Y to ielřcze ná pámieć [!] fię tu przywieść może/ iř áppetyt rozmáitymi przyřmákami ořřzyć cžářem potrebá *LatHar* +5v, 702; *SarnStat* 863; Ná pámieć nie

przywiodę/ co fie iuż toczyło/ y minęło *GosłCast* 49; Tom chciał łáłkom wáłzym przypomniać. [...] żebych vmieiętnym w pámięć przywioldl ono pyłmo *BiałKaz* A4; *CzahTr* F3v; [*TerentMatKęł* N2v].

»przywieść na przedpiekle« = *przyprawić o wielką rozpacz* (1): a iefli by fie mu [synowi] co przydało wzyemi do ktorey iedzyęcye przrywędzyęcye [!] zboleścýą łtároftz moię na przedpýeklie. *HistJóz* C3v.

»przywieść przed sąd, na sąd, do sądu, ku sądu, na prawo« [w tym: kogo (10), co [= uczynek] (2); za co (2), o co (1), z kim (1), z czym [= z wykazem win] (1)] = *pozwać na rozprawę, oskarżyć; educere in iudicium, perducere ad iudicium* *Mącz* [szyk zmienny] (5:4:3:1:1): á wiedz że cię Pan Bog przywiedzye ku łádu zá ty wšytki rzeczy. *BielKron* 82, 82; *Dictare iudicium, idem quod dictare actionem. Dictare autem actionem a Iurisconsultis dicitur, quod a Terentio dicam impingere vel dicere, Prziwieść kogo przed łádu/ Pozwác. Mącz* 86c, 59d, 96c, d, 346a; *HistRzym* 98v; *SkarŻyw* 532; Wízákoż ná tego otwarzáł oczy twoie/ y mnie przywiedzięł do łádu z łobą [et me adduces in iudicium tecum]? *BudBib Iob* 14/3; *WerGość* 266; ná ktory [*Rodał*] ty Zydzie przyięgác małz temu prawdzíwemu Krześciáninowi o tákowy wyłtępek/ álbo rzecz/ o którą cię przed łádu przywioldł [*duxit te ad Iudicium JanStat* 1129]. *SarnStat* 264; WYrozumielifmy/ iż Piotr goniać Mácieiá/ bárzo go ná vlicy ránił: co Máciéy do łádu przywioldł [*quod ... in Iudicium deduxiset JanStat* 601] *SarnStat* 620; *KlonWor* 39.

»do wiadomości, ku wiadomości [czyjej] przywieść [co]« = *zawiadomić* (1:1): *LibMal* 1551/165v; rofkázuiemy wšyłtkim Stároftóm mieýć/ [...] ábyście tákowé Iármárki we dni targowé/ y w świętá przy Kościeléch przez obwołánié iáwné Woźnégo do wšyłtkich y káždęgo z ósobná wiadomości/ którym to wiedzíć náleży/ przywiedli [*ad ... noticiam, deduci faciatis JanStat* 1043] z powinności wáłzýy *SarnStat* 1229.

»przywieść [kogo] w ciasny zapis« = *zmusić do przyjęcia zobowiązania* (1): *Aliquem concludere in angustissimam formulam sponsionis, Przimuśyc á prziwieść kogo w ciáłny zapis. Mącz* 56c.

Synonimy: 1. *doprowadzić, przyprowadzić*; 2. *nachylić, nakłonić, namowić, pobudzić, pociągnąć, podżec, przyciągnąć, przyłudzić, przywabić, skłonić, zapalić, zjednać*; 3. *doprowadzić, pobudzić, poruszyć, rozniecić*; 4. *przycoczyć*; 5. *sprowadzić*; 9. *dokazać, pokazać, poświadczyć, potwierdzić*; 10. *przyprowadzić, wypełnić*; 12. *obrocić, zmienić*; 13. *przypomnieć*.

Formacje współrdzenne cf 2. WIEŚĆ.

Cf **PRZYWIEDZIENIE, PRZYWIEDZIONY**